

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A város háztartása.

Pécs, 1900. október 19.

Pécs város jövő évi költségvetését elkészítette a főszámvevő, letárgyalta a pénzügyi és gazdasági választmány s elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek a város tanácsa. Ebből a költségvetésből örvendetes képét láthatják a polgárok a városi háztartás javulásának, mert míg a város kiadásainak emelkedése csak 14 ezer koronával van előirányozva a folyó évi kiadásokkal szemben, addig a bevételek emelkedése 39 ezer koronával szerepel, úgy hogy a pótdóval fedezendő hiány 355,298 koronáról leszál 329,825 koronára, a minnek az az örvendetes eredménye, hogy 1901-re leszálithatjuk a pótdó 52%-ról 48%-ra s még akkor is marad 1375 korona fölöslegünk.

Hogy azonban az adózó polgárok valahogy ki ne ugorjanak e fölötti örömben a bőrükből, hát a pénzügyi és gazdasági egyesült bizottság siet megmagyarázni, hogy az a pótdó leszálítás tulajdonképen csak egy százalékot tesz, mert a 3%-os betegápolási adót, a mely eddig benne foglaltatott az 52%-os pótdóban, ezentul külön fogják kivetni és beszédni. De hát adóleszállítás mégis lesz s e mellett a város beáll töképezésnek is, mert városi tartalékalap létesítésére is föl van véve a költségvetésben 6000 korona.

Csak az űthet méltán szöget a jámbor adófizető polgárság fejébe, hogy akkor, amikor olyan váratlanul kedvező helyzetbe jutott a város financiája, hogy adóleszállítással örvendeztetheti meg a lakosságot, mi a patvarba siránkozik mégis a város érdemes főszámvevője a költségvetést kísérő jelentésében a következő módon: „Az általános tapasztalt közgazdasági válság, a mindenki által sajnosan tapasztalt üzleti pangás nehéz megélhetési viszonyokat teremtettek az egyeseknél; *de érzi ezek sulyát a város is*, amelytől ezen felül a legutóbbi időkben bő, fejlődésképes jövedelmek vonattak el. Ezen viszonyok semmikép sem kedveznek a városok előrehaladásának és fejlődésének, sőt attól lehet tartani, hogy a vidéki városok, melyek eddig a kulturának és előhaladásnak sarkkövei és terjesztői voltak, már a legközelebbi jövőben is *alig lesznek képesek a*

folytonosan emelkedő administracionális költségeket fedezni s felgyült adósságaikat törleszteni.»

Hogyan, hát a város szakközege akkor, mikor az eddigi adóterhet is csökkentő költségvetést terjeszt elő, oly sötét színben látja a közel jövőt, hogy még administracionális költségeink fedezhetése iránt is kétségbe esik? Ennek valami titkának kell lenni, amely nem jót jelent az adóleszállítási költségvetést illetőleg.

Ha egy kissé behatolunk a költségvetési tétel labirintusába, rögtön derengeni is kezd előttünk az a titok, a mely nem áll másban, minthogy a főszámvevő utasítást kapott olyan költségvetés összeállítására, amely lehető kedvező színben tünteti föl a város financiáit s mivel a legtöbb ember a pótdó emelkedése vagy csökkenése szempontjából itéli meg azok kedvező vagy kedvezőtlen voltát, hát iparkodják olyan végeredményt kihozni, amely a pótdónak bármilyen csekély mértékben is leszálítását lehetővé teszi, hiszen a papiros olyan türelmes, az adófizetők pedig a folyton emelkedő városi terhek miatt olyan türelmetlenek

És a főszámvevő, nehéz szívvel bár, hozzálátott a számok csoportosításához és kihozta a kívánt eredményt, de jelentésében mégsem nyomhatta el azt a Cassandra-jóslatot, ha ez így megy tovább, már a legközelebbi jövőben is alig leszünk képesek administracionális költségeinket fedezni és adósságainkat törleszteni.

Hogyan lehetett hát az adóleszállításra jogosító kedvező eredményt kihozni? Hát úgy, hogy a kiadási tételeket lehetőleg leszorítjuk, így pl. az utcák és terek tisztántartására csak 42.500 koronát irányzunk elő, bár e címen kiadásaink már 1889-ben 46.908 koronára rugtak; a bevételeket pedig lehető kedvező színben tüntetjük fel, a vágóhídi jövedelem, kövezetvám, helypénz utáni bevételeket emeljük, holott jól tudjuk, hogy a sajnosan tapasztalt üzleti pangás és nehéz megélhetési viszonyok ezekre csak apasztólág hathatnak. A teljesen prekariussá vált házbérkrajcárok jövedelmét fölveszszük 70.000 koronára s az állami és törvényhatósági tisztviselők elmaradó házbérkrajcái fejében csupán 12.000 koronát irunk le a múlt évi előirányzatból.

De mivel még mindez sem eredményezhetne adóleszállítást, hát a pótdóalap kiszámításánál esináltak egy császárágást. Az 1900. évi pótdó alapjául szolgált 737,578 korona állami adó, a melyből azonban a segédmunkások részére engedélyezendő, valamint az adótárgy-valtozás, megszűnés és behajthatatlanság címén előfordulni szokott leírásokra 57,480 korona lett leszálítva s így adóalapul csupán 680,000 korona lett felvéve.

Az 1901. évre már csak 727,487 koronát, tehát tizezer koronával kevesebbet tesz ki az állami adóalap s ebből mégis tizezer koronával többet, vagyis 690,000 koronát veszünk föl városi pótdó alapjául. Míg tavaly 57,580 korona állami adóalapot vettünk bizonytalannak, addig az idén már csak 37,487 koronát tekintünk annak az összegnek, a mely után városi pótdóra nem számithatunk.

Mi jogosít föl erre a tavalyihoz képest vérmes reményre? Talán a nehéz megélhetési viszonyok, az általános üzleti pangás, vagy éppen a folyó év eddigi pénztári eredményei?

Nos, ez utóbbiak különösen gyönyörűségesek. A város még a beszédett tavalyi betegápolási adót sem szolgáltatotta be az államnak, tartozik még az egész esztendő gázvilágítási számlájával és a különböző iparosoknak és vállalkozóknak járó, már esedékes mintegy 100,000 korona számlatartozással; a városi kassza pedig kong az ürességtől.

Mindezekből könnyen megérthetjük, hogy miért jósolgatja a város lelkiismeretes főszámvevője már a legközelebbi időre a város krachját akkor, mikor tartalékalapot gyűjtő, pótdó leszálító költségvetést terjeszt elő a türelmes papirosra a könnyen hívó, felületesen gondolkozó közönség megnyugtatására.

Országos vásárok.

Pécs, 1900. okt. 19.

A kereskedelemügyi miniszter egy rég várt üdvös rendeletet küldött a magyar kereskedelmi és iparkamarákhoz és az ország törvényhatóságaihoz, a mely végre a vásározó kisiparosok ügyét lesz hivatva előmozdítani és pedig azt hisszük gyökeresen, mivel bizunk a kereskedelmi miniszter energiájában és fölteszszük, hogy komoly, egész munkát végeztet a

A BÉKA!

A BÉKA boltos tisztelettel értesíti a t. hölgyközönséget, hogy raktáron vannak szép, újdivatu női ruhaszövetek, flanellek, selymek, zephir és barchetek, továbbá vászon, kanavász és chiffonok.

Ágyterítők, függönyök, szőnyegek, selyem- és caschmir-paplanok és menyasszonyi kelengye. — Mődjában áll tehát mindenkinek az őszi és téli saisonra szükségletét kevés pénzért a BÉKA-nál fedezni. **Irgalmasok-utca 10. Saját házában.**

— Nagy raktár valódi angol férfi-szövetekben a legújabb és legjobb minőségben. —

megbízott hivatalokkal. Erdemesnek tartjuk a leiratot egész terjedelmében ide iktatni, a következőkben:

»Az országos vásárok ügyének mielőbbi rendezése a kisipar védelme szempontjából immár sürgős feladattá válván, a rendezésnél követendő irányelvek minél helyesebb megállapítása céljából még a f. évben egy alapvető statisztikai felvételt kívánok végrehajtani.

A tervezett adatgyűjtés lehetőleg mindazon mozzanatokra ki fog terjedni, melyeknek beható ismeretét a vásárugy rendezésénél szükségesnek tartottam, minthogy azonban az 1/2. alatt ide csatolt felvételi ív, miután több oly kérdés is vétetett fel, a mely kérdésekre vonatkozó adatok csakis szakemberek becslése alapján lesznek megállapíthatók, mulhatlanul szükségesnek tartom, hogy a szóban forgó kérdőívek kitöltésénél a községi előjárónak, a helybeli ipartestület, esetleg ipartársulat 2—2 alkalmas tagja, vagy a mennyiben ipartestület, illetőleg ipartársulat ott még szervezve nem volna, két alkalmas iparos a szakszerű felvilágosításokat megadja s a kérdőív kitöltésében segítkezzenek.

Az iparosok közreműködésének biztosításával ugyan a törvényhatóságokat, illetőleg azok első tisztviselőit biztam meg, mindazonáltal szükségesnek tartom ezen körülményre a kamara figyelmét is felhívni, hogy az erre vonatkozólag saját szempontjából netán szükségesnek vélt intézkedéseket saját hatáskörében mielőbb megtehesse.

Az ily módon begyűjtendő kérdőívek törvényhatóságunkint az illető törvényhatóság első tisztviselőjének elnöklete alatt, az egész vármegyére együttesen bizottságilag fognak felülvizsgáltatni, mely felülvizsgáló bizottságba a területileg illetékes kamarák részéről két kamarai tag lesz kiküldendő.

Felhívom ennélfogva a Cimet, hogy a területéhez tartozó törvényhatóságok székhelyein s a városi törvényhatóságokban lakó tagjai közül minden egyes vármegyei székhely illetve törvényhatósági jogú város területére, külön-külön két-két kamarai tagot bizzon meg a felülvizsgáló bizottságban való részvétellel s ezek nevét f. évi október hó 20-ig az illető törvényhatóság első tisztviselőjével mulhatlanul közölje.

Végül, minthogy az adatgyűjtéssel s a begyűjtött adatok feldolgozásával a m. kir. köz-

ponti statisztikai hivatal biztam meg, azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy a kamara nevezett hivatalt kétségtelenül nehéz feladatában kitelhető módon támogatni fogja. Budapest, 1900. szeptember hó 5-én. Hegedűs s. k.

Hiszszük, hogy a kereskedelmi és iparkamara által kiküldendő kamarai iparos bel- és kültagok önzetlenül és férfias komolysággal támogatják a törvényhatóságokat a közérdeket szolgáló munkálkodásukban.

Ángyán Aurél a közkórházban.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. október 19.

... Valami sajátságos búsz érzés, szívszorogató melanchólia vett erőt tegnap este a ferencendi barátok kolostorának lakóin, midőn a hétórai harangszó ima után vacsorára hivta őket egybe.

A tágas étkező hosszú, egyszerűen terített asztalát körülvevtek a fráterek, helyet foglaltak a ferencendi atyák is, azonban egy hely, az asztalfő, üresen maradt, mert e hely tulajdonosa, a gvardian, a pécsi városi közkórház csendes falai között halgatta tegnap már a ferencendi templomának estharangszavát...

Ángyán Aurélt, a pécsi ferencendi fiatal gvardianját tegnap szállították be a pécsi közkórházba, hová most oly gyakran viszi az embereket a századvég egyik napról-napra hatalmasodó betegsége, az idegesség, mely név ma már szinte oly rémmé nővi ki magát, mint a halál fogalma, mert hiszen amit eddig tébolynek, örületnek neveztek el, azt most — midőn szemlátomást szaporodik az elborult agyu szerencsétlenek száma — a kor nyelvében szólva, úgy hívják, hogy: »idegbeteg«.

S most ezek közé az emberek közé került Ángyán Aurél, ki távol a világ zajától, távol attól az enerváló örökös zsongástól, mely az életküdelem hullámainak zaja, pusztán mint hivatásának áldozata jutott a közkórházba, hol most az orvosok s az irgalmas nőnikék versenyét buzgókodva azon fáradoznak, hogy kiragadjanak a modern rém polyp karjai közül egy tiszteletreméltó papot, szerzetének egyik legjelesebb prédikátorát és a legszorgal-

masabb rendfőnököt, ki hiveinek valóságos atyjává lett az alatt az öt év alatt, melyben fiatal kora dacára mint a pécsi ferencendi gvardianja fejtett ki buzgó tevékenységet.

A társadalom minden rétegében, de különösen a papi világban méltán megdöbbenést s őszinte részvétet keltő esetről tudósítónk a következőket írja:

Öt évvel ezelőtt került Pécsre a zágrábi ferencendi kolostorából Ángyán Aurél, mint gvardian. Ángyán Aurél akkor alig volt még harminc éves s kétségtelenül nem csekély feladat volt a pécsi ferencendi rendfőnöki állásának méltó betöltése, mert nálunk tudvalevőleg a ferencendi parochia ugy terület, mint a hozzátartozó hivek számára tekintetében, vetekedik a belvárosi plébánia templomával.

Ángyán Aurél azonban nem csüggedt. Fáradhatlan buzgalma, laukadatlan szorgalma mihamarabb urává tették a parochia vezetés nehéz munkájának, igazi papi méltósága, könnyőreltettsége s az az elnéző, gyengéd bánásmód, melylyel a hozzámenekvőkön segített, a szegények, szűkölködők s vigaszt keresők valóságos atyjává, míg remek szónoki tehetsége, melyet leginkább a szószéken érvényesített, Isten igéit hirdetve, hiveinek legkedvesebb lelkipásztorává tette.

S szinte megdöbbenő az a gondolat, hogy éppen rendkívüli szorgalma, mulasztást nem tűrő munkássága volt az, mely őt a kórház falai közé vitte.

Már huzamosabb idő óta is, csak öt ferencendi atya van a pécsi ferencendi kolostorában a nagy terület papi teendőinek teljesítésére s ebben a létszámban benne volt Ángyán Aurél is mint legelső, ki bizony néha éjszaka is dolgozott, hogy a mindinkább szaporodó munkát elvégezze. S midőn aztán elvégezte napimunkáját, kimerültsége már tulfeszítette idegeit, lassankint erőt venni kezdett rajta az idegbetegség első foká, a leküzdhetlen álmatlanság — s mondják — hogy gyakran a felkelésre intő reggel még könyvvel a kezében, olvasva érte tek helyén a gvardiant.

Igy súlyosbodott napról-napra a fiatal rendfőnök belegysége s hiába tanácsolták pap-társai, hiába rendelték orvosai a feltétlen nyugalmat, Ángyán Aurél dolgozott kimerülten is addig, míg végre most ellentállási képességét

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Walter Crane.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —
Irtá: Nikelszky Géza.

E hó 20-án, holnap, a Zsolnay-gyárnak nagy vendége lesz: *Walter Crane*. A ki a fővárosi lapoknak irodalmi rovatát is átfutotta, az mostanában gyakran olvashatott róla. *Walter Crane*nek a neve ma már az egész művelt világban ismeretes, legalább is minden olvasott ember hallott róla.

Hogy ki ez a nagy ember? erre a kérdésre megfelel nekünk egy angol lexikon, melyben — főbb pontjait átvéve *Rozsnyay* fordítása után — szóról-szóra a következők állnak róla:

»Walter Crane festő, dekorátor, rajzoló, könyvillusztráló, író, költő, szocialista »Royal College of Art« igazgatója, született Liverpoolban 1845. aug. 15-én. Atyja Thomas Crane festő, neje Mary Frances Andrenos művésznő. Első kiképzését atyjától nyerte s azután teljesen maga fejlesztette tehetségét. Nem tanult semmiféle iskolában. Első illusztrált műve, a »The New forest« 1863-ban jelent meg; első művét 1862-ben allította ki a Royal Academian. Páris és München kiállításainak arany- és ezüst érmeit több ízben nyerte. Nagy és érdemes működést tanusított a modern iparművészet fejlesztése körül, maga is példát adva minden tehetségével. Előadásai a »Society of

Art«-ban nagy jelentőségű események. — Az »Art and Craft-Society« megalakulása az ő érdeme s ennek elismerésül annak elnökévé választották. A South-Kensington művész iskolája vizsgáló bizottságának elnöke, ugyszintén a manchesteri és University Extension College-nak is.

Szórakozása: lawn-tenis, bicikli.

Klubja: — (nincs!)

Végül fel vannak sorolva nevezetesebb művei, amik egy egész kis muzeumot tesznek ki.

A főntebb adatokhoz még hozzátehetem, hogy *Walter Crane* ma dúsgazdag ember, a kinek fényes palotája van London mellett egy Kensington nevű városban.

Crane még a tavasszal megígérte a »magyar iparművészeti társulat« titkárának egy hozzá irt levelében, hogy le fog jönni őszre családotul Magyarországra, hogy műveiből Budapesten egy kis kiállítást rendezzen és hogy közvetlen benyomások után teljes fogalmat alkothasson magának a magyar iparművészetről. Ebben a lejjövetelben sok része van egy *Rozsnyay* Kálmán nevű, fiatal, zseniális magyar művésznek is, aki állandóan a mester mellett foglalkozik, együtt él családjával, mint *Crane* kedvence. Ugyszólván az ő közvetítése folytán ismerkedett meg a magyar iparművészettel; s a mióta megismerte, azóta a magyarokkal határozottan rokonszenvezik. — Így jött el mihozzánk, hogy műveiből egypár ezer darabot nekünk is bemutasson az iparművészeti muzeumban s hogy a magyar műtárgyakat helyükben, saját körében, eredetileg is lássa.

»Am a magyar nép sajátos jellege, a virágdiszitményben nyilvánuló gazdag és kimeríthetetlen fantáziája, romantikus és gyakorlati érzéke és a kivitelben való nagy ügyessége mindvégig érvényesül. Semmi sem mulhatja felül a himzések és himzés-rajzok némelyikének szépségét és a hagyományos paraszt-himzéseknek a viselet színhatását emelő báját.«

»A higgadtabb angol izlésre a modernebb iparművészeti alkotásokban mutatkozó eme termékenység néha a nyugtalanság hatását teszi. De ez ép az a nyugtalanság lehet, a mely a modernség jellemvonása.« »Feltűnő az extravagans vonalak iránt való hajlandóság a butor-rajzok egynémelyikében; míg mások viszont egyszerűek és nyugodtak.« — a karakterisztikus magyar érzés ott van mindenben és uralkodik, elhatalmasodik az összes befolyásokon.«

*

Egyszerűen meghatározva: *Walter Crane* a modern iparművészet megteremtője, a stilizáló festőművészet királya, a szecesszió — atyja!

Rosetti, Ruskin, Morris s főleg *Crane*, a legfényesebb nevek az iparművészet történetének és a műtörténelemnek lapjain. Ezek a nevek parancsolók. A stylistikus áramlatot ők csinálják, hogy abba a hódolók belemerüljenek és magukkal hurcolják a művelt világban szerteszt. *Crane* az irányadó; őt követi a stilizáló művészetek minden ifju generációja.

Nekünk ilyen nagy emberünk nincs. A magyar vérmérséklet mindig szivesebben húzott a szabad művészetek felé, mint a maga-

megettörte s kezeit megbénította a veszedelmes kór.

Körülbelül nyolc nappal ezelőtt mutatkoztak először a beteg rendfőnökön a kór első tünetei, mikor hirtelen s minden ok nélkül sírva fakadt, míg végre konvulzívusán rángató zokogásba fulladt, majd hirtelen revelációban szintoly indokolatlanul kacagni kezdett. S azóta buskomorrá is lett. Angyán Aurél, a kór sebesen bontotta idegeit, míg végül tegnap újra teljes erejével nyilatkozott meg. De a mily szelidlelkű, érzékeny szívű volt egészséges állapotában a gvardián, éppen olyan szelid maradt abban a szomorú pillanatban is, midőn megbomlott idegei a helyes gondolkodásban akadályozva őt, valami nem létező képzelte dolgokkal foglalkoztatták agyát.

Csendesen, zokogva borult tegnap szobája imazsámolyára s szívfacsaró hangon panaszkodott az őt részvétellel körülvevő papársainak, hogy őt egyházi átokkal sujtották s kitiltották az egyház kebeléből.

Később aztán nyugodtabb lett s apathikusán engedte át magát környezetének óhajának, hogy tudniillik ápolása végett bemenjen a kórházba.

A késő délutáni órákban állt meg a kocsi a kórház kapuja előtt, hová két ferencendi barát kísérte be a beteg rendfőnököt.

Nagyban elősegítette a veszélyes betegség gyors fejlődését az a körülmény, hogy Angyán Aurél nyolc nap óta alig evett valamit s csak a legnagyobb, szinte erőszakos unszólásra volt hajlandó magához táplálékot venni.

Mint ma értesültünk, Angyán Aurél ma egész nap nyugodtan viselkedett a kórházban, legtöbb idejét imádkozással tölti, s maga kéri enni.

Ha a betegség — melynek egyik főorvossága a feltétlen nyugalom — ily mérvben javul, remélhető, hogy néhány hét múlva sikerül a fiatal rendfőnököt veszélyes betegségéből gyógyítani.

Hirci Ferenc öngyilkossága.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. október 19.

Alig tért még magához a város közönsége abból a kínos meglepetésből, melyet tegnap Krasznay Jerő, a Nemzeti Kaszinó igaz-

sabb és alkotó díszítő művészetekhez. A különböző stílusokat, az áramlatoknak engedve, egyszerűen adoptáltuk s több, kevesebb módosítással alkalmaztuk épületeinken, butorainkon, luxustárgyaikon stb. A tulipános ládák festői, a cifra szűrők készítői, a háziipar szövői, himzői, csipkeverői bizony saját alkotó józan eszükre voltak utalva mind mai napig és nem tekintettek művészi szempontból számba vehetőeknek. Alig volt valaki, akinek eszébe jutott volna, hogy azokat az ugyszólván magukból eredt formákat tökéletesítse, azokból inspirációt merítsen és megteremtse az igazi egyedül álló magyar stílt.

Pedig amit azok az egyszerű emberek saját érzésük után, izlésüknek engedve, produkáltak, az egy kimeríthetetlen kincseshánya, a mely örökké értékes, jövedelmező és szép marad. Azt a nyers anyagot, a melylyel mi bírunk, más nemzet már rég értékesítette volna, alakot adva annak úgy, hogy az megőrizze régi jellegét, zománcát és egyszerűségét. De mi nem vagyunk iparos nemzet. Ez a szó, hogy *ipar*, nekünk még mindig nincsen valami nagy nyünkre; úgy találjuk, hogy az még mindig nem hozzánk méltó. Addig a nyugati és a keleti népek ipara oda küzdötte magát a művészet mellé és a művészet szépen kezelt fogott vele és élettársául fogadta. Ma már úgy szólván csak művészi ipar van, főleg azóta, a mióta Walter Crane-ok bebizonyították, hogy nem bolondság az, a mit már a görögök, az assyrok, egyiptomiak űztek. Ha a görög frizeken egy ember akkora, mint egy ló s egy lovas alak szintén akkora, mint egy

gatójának öngyilkossága okozott s ma már a városnak egy másik közismert és köztiszteletben állott alakja, Hirci Ferenc vendéglős fekszik átlótt koponyával halottas ágyán. A megrendítő esetről tudósítónk a következőket írja:

Hirci Ferenc, a Munkácsy Mihály utcában levő »Kis Vigadó« tulajdonosa, ma délután egynegyed két órakor közvetlen a vendéglője mellett levő lakásában agyonlőtte magát.

Hogy mi készítette az ötvenhatéves embert az öngyilkosságra, azt eddig még nem tudni s ez nem is tűnik ki abból a levélből sem, melyet feleségének címezve hagyott hátra.

Tegnap este még a késő éjjeli órákig néhány régebbi vendégével együtt mulatott és pezsgőzött az »öreg« Hirci — ahogy mindenki szólította — s éjfél tájban olyan jó kedve kerekedett, hogy az egyik asztalra ugorva táncolni kezdett.

De ezután — mintha csak ürmöt öntöttek volna poharába — hirtelen abbahagyta a mulatást, elbucszott vendégeitől s aludni tért.

Ma délelőtt későn kelt, azonban úgy tizenegy óra tájban kiment a vendégszobába, néhány ismerősét még személyesen ki is szolgáltatta, aztán dél tájban bement a lakásába, honnan csak ebéd idejére, délutáni egy órakor jött ki ismét, mert Hirci, mint régi, lelkiismeretes vendéglős csak akkor ebédelt már, midőn vendégeinek legnagyobb része kielégítést nyert.

Az étkezésben ekkor már a pincérek kivül csak két vendég volt, míg egy sarok asztalnál az öngyilkos foglalt helyet. Szokása ellenére csendesen, szólanul fogyasztotta el ebédjét, majd egy nagy csésze fekete kávéhozott. Alig nyelte le ebből az utolsó kortyot, szinte futva sietett be a szobájába honnan néhány pillanat múlva erős fegyverdörrenés zaja hallatszott. A dörrenésre befutott először Hirci Ferenc felesége, ki az udvaron volt eltolgaltva, majd a vendégek, pincérek és cselédség.

Megdöbbszentő látvány tárult szemek elé. A még vetetlen ágyon feküdt végig nyújtózva Hirci Ferenc, jobb kezében egy tizenkét milliméteres kaliberű, hatlövetű revolvert tartott s jobb halántékából patakzott a vér, mely hirtelen pirosra festette az ágyneműt.

Még csak néhány, szakgatott, nehéz hörgés tört elő a halálosan megsebesített ember melléből, ki néhány perc múlva meghalt.

álló ember, az nem megmosolyogni való naivság, hanem a természetnek diszitménynyé való átalakítása, — tiszta izlés.

A szabad természet ábrázolóinak kezd lassankint felkopni az álla; a legnagyobbak sem restelnek ma már — mint Michael Angelo, Benvenuto Cellini, Rafael stb. idejében — székeket, evőeszközöket, szőnyeget, tali díszeket, vázákat, címlapokat tervezni, mert elvégre az ilyesmire jobban ki is fizeti magát, mint a portraittirozás, kompozíciók, vagy tájképek pingálása, a miken manapság bajos tudani. Hiszen Raffael kortársaival egyetemben annyi ornamentet festett, tervezett, a mennyi sok mai kizárólag díszítéssel foglalkozó művész életére elég volna.

Másoknak, idegeneknek kellett felfedezni becsünket, hogy aztán körültekintsünk magunk körül és értékeljük önmagunkat. Magyar díszítő művészet úgy szólván csak a legújabb korban van. *Huszka*, *Hollós*, *Honthy* teljesen új emberek s ha még hozzájuk vesszük *Richtert* és *Faragót*, körülbelül készen vagyunk a magyar formák tökéletesítésével.

Walter Crane, azzal, hogy egyszerűen angol szívvél lélekkel és ésszel megteremtette magát a modern angol stílt, talán nem is gondolt arra, hogy egyuttal a kor modern díszítő művészetét teremti meg. Mert azok a dolgok, a mik az ő zseniális rajztolla és ecsetje alól kerültek ki, szépen átvándoroltak a La Manche csatornán, eljutottak minden művelt néphez és ezzel az angol stílus — a szecesszió, többé-kevésbé mindenütt meghonosodott, diadalmaskodott más irányokon, inter-

A nyomban értesített s rövid idő alatt megjelent *Czifer* Elek dr. városi tiszti főorvos és dr. *Tolnai* Vilmos városi ügyeletes rendőr-orvos — ki a rendőrség részéről megjelent *Sárkány* Ármán rendőrkapitány és *Trixler* Aladár rendőrbiztossal érkezett — már csak a beállott halált konstatálhatták.

A rendőrség kiküldöttjei a szoba éjjeli szekrényén egy levelet találtak, melyet Hirci Ferenc alkalmasint néhány perccel végzetes tettének elkövetése előtt tett oda s mely a feleségének címezve németül van írva. A levél tartalma körülbelül magyarul így szól: »Nem megy tovább! Bocsáss meg nekem. Halálomról értesítsd a rendőrséget s gondolj néha szerencsétlen férjedre.«

Miután úgy az orvosok, mint a rendőrség kiküldöttjei kétségtelenül megállapították az öngyilkosságot s így a boncolás szüksége fenn nem forog, Hirci Ferenc hulláját Munkácsy Mihály utcai lakásán helyezik ravatalra.

Az öngyilkossá lett Hirci Ferenc, a pécsi jobb módú s rendezett anyagi viszonyok közt élő korcsmárosok közül való volt. A nyolcvanas években először a városi bérházban nyitott vendéglőt, mely igen jó forgalmu volt, majd 1895-ben, a pécsi nemzeti színház megnyitása idejében átvette a Schwarz-féle palotában levő »Vigadót«, hol vendégei napról-napra szaporodtak s a hol a helyőrség tisztjei s a város legintelligensebb publikuma tartozott abonensei közé. Hirci Ferenc nemcsak, hogy rövid idő alatt virágzó üzletté tette a »Vigadót«, hanem a város legelőkelőbb egyesületei is a Hirci féle vendéglő termeiben rendezték mulatságaikat.

Néhány hónappal ezelőtt, mintegy nyugugalomba vonulni akarván, bucsut mondott a »Vigadónak«, melynek közel öt évig volt gazdája s a Munkácsy Mihály-utcában, a »Kereskedelmi ifjak Kaszinójá«-nak helyiségeiben rendezett be magának egy kisebb üzletet, mely naponta zsufolva volt vendégekkel.

Igy hát annál kétségesebb az, hogy mi vihette Hircit végzetes tetteire, melynek ma áldozatává lett.

Hirci Ferencet felesége és rokonsága gyászolja s halála hírére őszinte részvétellel fogadja mindenki, ki a közkedveltségnek örvendett »öreg« Hircit csak ismerte!

nacionalissá lett. Ebben van főleg ennek a híres embernek az érdeme és a jutalma.

Mert Walter Crane — noha mint naturalista is a legelső helyet foglalja el a festők között — tulajdonképen iparművészeti dolgokkal hódította meg a művelt világot. Híres, nagy festőinktől ő abban különbözik, hogy ő egy fokkal tovább ment a természetnél, szóval a természetes festésen kívül ő még úgy ért a díszítéshez, mint ma talán rajta kívül senki.

Mert lássuk csak, hogy miket állított ki az Iparművészeti Muzeumban Budapesten: — portraitek, szabad természeti koncepciókon, tájképeken kívül: illusztrációkat, mese könyvek szöveg rajzait; szobrokat (mert szobrász is!); dekoratív frizeket, pasteleteket; butor-, himzés-, tapéta-, szőnyeg-, szövet-terveket, ex-libris-eket, pecséteket, betűket, selyem, damaszt mintákat; agyag, üveg tárgyak, ablakok, ajtók, szoba berendezések, kárpitok, jelmez rajzok és azok terveinek egész sorozatát. Ezen kívül maga is ír könyveket és költeményeket; maga faragja, furja, enyvezi, vési, dekorálja butorait; maga tervezte a saját otthonát, az ő keze munkájára vall ott minden kis zugocska. Kép kellett? Festett bele bőven képet! szobor! mintázott szobrot, reliefet, butor? hisz azt valósággal passzió csinálni!

Bizony egy ilyen ember előtt csak kalapot lehet emelni!

Ha valaki a modern stíl képviselőjét valami excentrikus alaknak fogná föl — a szecesszió nagy mesterét: szecessziósnak! — Craneban, mint emberben, nagyon tévedne.

Hírek.

Pécs, 1900. október 19.

Tolvaj-furfang.

»Csendő Ujság« címen egy új szaklap indult meg, melynek szerkesztője husz koránát tűzött ki pályadíjjal a legügyesebb tolvaj-furfang írójának. Az első igen érdekes eset, melyet Sz. őrmester mond el, így hangzik:

Órsállomásomon, egy nagyobb alföldi mezővárosban, történt nemrég a következő eset:

Epen vásár volt és egy környékbeli falusi gazda jó kedvvel ballagott a főpiac felé oldalzsebében szorongatva azt a 300 forintot, melyet két szép csikójaért most zsebelt be a lóvásártéren.

A mint az egyik sarkon befordul, egy uri formaju, rendkívül grimasszokat vágó és összekuporodó férfit vesz észre, aki látszólag a legkeservebb kinszenvedések között majdnem földre roskadt.

A mi parasztgazdánknak megessett a szive e nagy szenvedés láttára és részvétellel tudakozódott az uri embertől, hogy mi a baja.

— Jaj, jaj, — nyögte a kérdezett — végem van, oda vagyok! Ezek a rémitő görcsök rógtön megölnek.

— Talán lehetek valamiben segítségére?

— Ha lenne szives jó barátom gyomor-cseppeket hozni a patikából. Ez mindjárt könnyitene rajtam. Magam mennék, de nem bírok egy lépést tenni.

— Nagyon szivesen hozok. Megyek, futok, mindjárt itt leszek.

— Itt van barátom az oldalzsebében az erszényem, Vegyen ki belőle 10 forintot.

A mi gazdánk egy hatalmas erszényt von elő, mely tömve látszott mindenféle papirokkal és pénzzel. Szinte megijedt arra a gondolatra, hogy milyen rémitő nagy kincs lehet most a kezében. Sietett is a rémitő nagy bugyeláristól megszabadulni és hamarjában kikandikálta 10 forintost kirántva, gyorsan visszahelyezte az uri ember zsebébe. Ezzel

Ő maga az egyszerűség, a józanság és a komoly, higgadt munka. Családja pedig az ő lelkének a tükröződése, szeretetben és jószágban; művészet dolgában pedig az egész háza népe: egy csodálatos összhang. Neje himez férje tervei után; tüftetéséről már könyveket irtak; nagyobbik fia, *Lionel*, az építész, tipikus angol falusi házuk terveivel hódította meg a művészvilágot s a »Royal Akadémia of art« kiállítását minden ágban uralja; *Lancelott*, a kisebbik, istenadta zseni, apja büszkesége, szemefénye; 12 éves korában már tervezett s ebből az időből való az a pompás kandalló is, a mi az ebédlőjüket díszesíti; azt a még akkor 12 éves Lancelot tervezte! A bronz veretű művek, a lakásukban szintén ő tőle valók. Az akadémián csak elméletit tanul, gyakorlati oktatásra az apja mellett bizony nincs szüksége. Ő a »jövő embere.«

Beatrice leánya — a ki nem régen ment férjhez egy *Sydney* Jeffre nevű jeles műépítészhez s a kinek a lakodalmáról annak idején sok érdekes dolgot irtak a lapok — tehetséges pictorina, képeivel feltűnést keltett.

Walter Crane szüntelenül dolgozik, ifju hévvel és lelkesedéssel; minden perce drága, azért mégis mindenre szakít időt. A munkán kívül családja mindene, azért nincsen klubja, melyet hajléktalanok menhelyének tekint.

De azért ráér a fiatal generációnak is az ügyét szívére venni s azzal bajlódni, talál módot, rá ér ő még arra is, hogy azokat a kikben tehetséget lát, buzdítsa s a szegény sorsuaknak segítségére legyen; mert hát volt idő, a mikor ő is nyomorgott feleségestől és be kellett érniök azzal a pár szem fűgével, melyet utolsó centimükön vettek.

aztán gyors hajtással neki indult a patika felé.

Alig tett azonban egy pár lépést, az idegen visszahívta.

— Édes barátom — szól az uri ember — már bocsásson meg, de annyi rossz ember, hogy nem veszi tőlem rossz néven, ha egy kissé bizalmatlan vagyok — Hátha maga most elmegy és a helyett, hogy nekem gyomor-cseppeket hozna, ellillan a tiz forintommal.

A mi gazdánk lángvörös lett e szavak hallatára és csak dagadtak erei e méltatlan megbántás folytán keletkezett felindulása következtében:

— Már hogy én megszökném! Ilyet csak ne gondoljon rólam az ur. Nem vagyok én valami jött-ment ember. Ihol van ni, most is két szép csikót adtam el a vásáron és ezzel kivette erszényét és büszkén tartotta az uri ember orra alá. Hála Istennek, még van oda-haza is egy kis jószágom, házam, földem, — De lássa az ur, hogy kivel van dolga, ihol van ni ez a bugyeláris, 300 forint van benne fogja, tartsa meg addig, míg visszajövök. Lássa az ur, hogy én becsületesen gondolkozom. És ezzel be sem várva a választ, kezébe csusz-tatta a 300 forintot tartalmazó tárcát és hátrafordulva neki iramodott a patikának.

Alig telt bele öt perc, a mi jó falusi gazdánk visszakerült a sarokra. kezében szorongatva a gyomor-cseppeket tartalmazó kis üveget. És jó, hogy ezek a cseppek kéznél voltak, mert nagy szolgálatot tettek, a midőn a mi gazdánk meggyőződén róla, hogy egy furfangos csaló áldozata lett, olyang gyomorgörscöt kapott, hogy a kis orvoságos üveg tartalmát egy szuszra bajtotta le és még akkor sem csillapult le teljesen fájdalommal.

Csak valami három hónap mulva sikerült azt a bizonyos uri embert, egy másik vásár alkalmával kézrekeríteniük, mikor aztán kiderült, hogy az illető a legveszélyesebb szel-hámosok egyike.

Napirend 1900. október 20-án.

Naptár: szombat, okt. 20. — Róm. kath.: Vendel. — Prot.: Vendel. — Görög-kel.: (okt. 7.) Szergiusz. — Zsidó: Tischri 27. — Nap két 6 óra 28 perckor; nyugszik 5 óra 2 perckor. — Hold két éjjel 3 óra 4 perckor; nyugszik délután 3 óra 11 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: borús, ködös, hűvös idő és helyenkint csapadék várható.

Közegészségügyi bizottság ülése a város-házán d. u. 3 órakor.

Bicycle-Club rendkívüli közgyűlése a »Pannonia«-ban este 7/9 órakor.

Színház: d. u. »Urania«-előadás; este: ugyanaz

— (Walter Crane Pécssett.)

Walter Crane, a világhírű festő, ki most Budapesten volt az ottani művészeti és irodalmi világ ünnepeltje, körutat tesz Magyarországon is. E körútjában először is Pécsre jön és a Zsolnay-gyárnak lesz vendége. A művész feleségével és két fiával holnap (szombaton) a déli gyorsvonattal érkezik Pécsre s a vasútállomáson *Zsolnay* Miklós, a gyár főnöke fogja fogadni. A világhírű angol festő, ki vasárnap is Pécssett fog időzni, azon ohajt fejezte ki a színház vezetőségénél, hogy szeretne egy jó magyar népszínművet végig nézni és pedig ha nem ütközik akadályokba, úgy a »Vén bakancsos és fia, a hűsár«-t Szigeti József, népszínművét. Az igazgatóság a világhírű festő kívánságának a legnagyobb udvariasággal kíván eleget tenni s így vasárnap estére a »Vén bakancsos«-t tűzte műsorra, melyet *Walter Crane* nevével együtt fog végig nézni.

— (Közgyűlés) A pécsi *Bicycle-Club* holnap (szombaton) este félkilenc órakor a »Pannonia«-kávéházban levő külön helyiségben rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés tárgyai lesznek: 1. A választmány jelentése. 2. A pénztáros jelentése. 3. Indítványok.

— (Mór-áldások.) Holnap (szombaton) este hat órakor kezdődnek meg a Mór-áldások a székesegyházban. A magyar katolicizmus kilencszázéves jubileumának befejező sorozata lesznek ez áldások, melyek egy héten át tartanak a székesegyházban mindig este hat órakor, az októberi Máriaájtatossággal egybeesőleg. Holnapután, vasárnap, boldog Mór, Pécs második püspöke emlékére a székesegyházban az ünnepi misét maga a megyéspüspök tartja; délután pedig a Katolikus Körben ünnepély és este társasvacsora tartatik.

— (Küldöttség a miniszterekhez) A vasuti üzletvezetőség felállítása érdekében *Majorossy* Imre polgármester vezetése alatt folyó hó huszonnegyedikén (szerdán) délelőtt 10 órakor fog Pécs város küldöttsége a kereskedelmi és a pénzügyi minisztereknél s a miniszterelnöknél tisztelegni. A polgármester ma körlevelében teszi közzé, hogy a küldöttség kedden, folyó hó huszanharmadikán a délután 3 órakor induló gyorsvonattal fog Pécsről Budapestre utazni. Egyszersmind felhívja a polgármester újból a városi törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a küldöttség minél impozánsabbá tételére végett minél számosabban vegyenek részt a küldöttségben.

— (Krasznay Jenő halála.) A tegnapi öngyilkossá lett dr. *Krasznay* Jenő. ügyvédet, a Nemzeti Kaszinó igazgatóját ma tették ravatalra az apáca-utca 12. számú házban. A tragikus esemény által sujtott özvegyhez és a gyászoló családhoz igen sok részvénytülatkozat érkezett, többek között *Kardos* Kálmán orsz. képviselőtől, a Nemzeti Kaszinó elnökétől is. *Aidinger* János orsz. képviselő, mint elnök és *Ország* Lajos, mint igazgató, a »Feketevíz«-társulat nevében fejezték ki részvétüket *Krasznay* Jenőnek, mint a társulat ügyzének halála felett. A Nemzeti Kaszinó tegnap este 6 órakor tartott választmányi ülésén *Littke* József alelnök meleg szavakban méltatta az elhunyt igazgatónak a kaszinó felvirágoztatása körüli érdemeit s kimondta a választmány, hogy gyásza jeléül egy hónapig a kaszinóban mulatság nem tartatik s a zene sem lesz megengedve. *Krasznay* Jenő öngyilkosságát még ma is megdöbbenéssel tárgyalták mindenfelé és sajnálkoztak a legszébb férfikorában — alig negyvenöt éves volt — ily szomou halállal kimult emberen, ki az ügyvédi kamarának tizenhét év óta volt bejegyzett tagja s mindenkoron szereplő egyén volt a társadalmi életben. Bizonyára temetése holnap délután oly részvétellel fog végbemenni, milyen ritkán tapasztalható. A »Feketevíz«-lecsapoló társulat elnöke, *Aidinger* János és *Ország* Lajos igazgató ma délelőtt számvizsgálatot tartottak a társulat pénztári ügyeit illetőleg és a számadásokat a legnagyobb rendben találták.

— (Athelyezés.) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Pozorszky* Valéria kaposvári államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítónőt, jelenlegi minőségében, a csongrádi államilag segélyezett községi polgári leányiskolához helyezte át.

— (Eljegyzés.) Granasztói *Rimer* Kázmér, kalocsai kir. ítélőtáblai bíró és neje *Hefner* Ilona leányát, Böskét eljegyezte *Grelinger* József ügyvéd és neje kunbajai *Antonovich* Róza fia János, az »Adria« m. kir. tengerhajózási részvénytársaság hivatalnok Fiumében.

— (Agyonlőtt táviratkézbesítő.) Szigetvárott tegnap délután az ottani postahivatal udvarán tragikus eset történt. Egy *Bukó* János nevű táviratkézbesítő a dencsházai postaküldöncel tréfált az udvaron s a küldönc is tréfából végre elővette régi, rozsdás pisztolyát, melyet mindig magánál szokott hordani s ráfogvára táviratkézbesítőre, rászólt:

— Most meglölek!

És a következő pillanatban a pisztoly elsült s a táviratkézbesítő egy jajkiáltással összerogyott. A golyó a szerencsétlennek a

máját lőtte át s rövid fél óra múlva meghalt. A gyilkos postaküldöncöt elfogták.

— **(A kaposvári-utca rendezése.)** Sok szó esett már erről az utcáról, mióta rendezik s talán még több is esik. Megirtuk azt, hogy mielő tervek alapján rendezik azt az utcát, Most csak konstatálni fogjuk, hogy ennek a fejtelenségnek mik az ismertető jelei avagy most már következményei. A jobb oldali házak mellett mindenhol leástak. A házakból keskeny s veszedelmes utakon, földbevagott lépcsőkön lehet mostanában kijutni, vagy azokba térni. Az egész utcát felásták teljes szélességében s a régi vízvezeték árkat még nem tömték be s így az utca közepén széles árok húzódik végig, mely oly széles, hogy átlépni lehetetlen. Van az utcában földhalmaz s kőrakás itt és ott nagy mennyiségben s bizony nappal is elég gondot okoz az, hogy az árok, a földhányás s kőrakások közt az utca lakói haza tudjanak jutni, hát még estefelé, vagy mikor már öreg este, éjjel van. A plebania-utca végén ég estenként egy szomorú mécses, melyet messziről égő szivarnak lehetne becsülni legfőlebb s közelebről aztán annyi világosságot ad, hogy tudatára ébredhet a gondolkodó emberiség annak, hogy az tulajdonképen éjjeli lámpa akar lenni. Ez mostanában a kaposvári-utca diszkivilágítása. Ugy látszik, hogy a városi kasszában nagyon csekély lehet a koronák száma, hogy nagyobb világosságot nem tud teremteni most abban az utcában, a melynek szüksége volna a világosságra. A kaposvári-utcaban igen sok hivatalnok lakik, a ki öt óra után kerül csak haza hivatalából s öt óra után már bizony sötétedik az idő s árkat, köhalmot s földrakást bizony nem igen lehet a sötétségben megkülönböztetni. Nem gondolják meg azok a jó urak, hogy a kaposvári utcában létező rendtelenség életveszéllyel jár, a mennyiben a lehető leggyarabbb világosság mellett bárki könnyen a nyakát törheti, vagy egyéb sérülést szenvedhet? Miért nincs meg betömve a régi vízvezeték árka, miért állanak oly rendetlenül szanaszét a föld és kőrakások? vagy miért nem világosítják be este jobban az utat? Arra várnak természetesen, míg valaki csakugyan a nyakát szegi! Ez még nagyobb dicsőségére fog válni a munkalátok vezetőségének.

— **(Tolnavármegye)** törvényhatósági bizottsága e hó 16-án tartotta meg őszi rendes közgyűlését gróf *Széchenyi* Sándor főispán elnöke alatt. Pótadó megszavazásáról lévén szó — a bizottsági tagok teljes számban jelentek meg. Egy percentet a vármegye rendes kiadásainak fedezésére, egy percentet pedig a betegápolási alaptartozások törlesztésére kellett megszavazni. A pótadó kivetése ellen szóltak *Sass* László és *Geiger* Gyula bizottsági tagok; a pótadót azonban szótöbbséggel megszavazták, — dacára a költségvetés 11.000 kor. feleslegének. A megüresedett megyei ellenőri állásra egyhangulag *Ferdinánd* János gyámpénztári segédkönyvvezetőt választották meg. Feliratot intéznek a belügyminiszterhez, hogy a szegzárdi tébolydából legalább tíz elmebetegot helyezzen el más intézetben — a tébolyda tulzsufaltsága miatt. Ezután elrendelte a közgyűlés, hogy *Pappert* Ferenc 16.000 korona sikkasztásának egy részét a tartalékalapból fedezzék. Végül felolvasták *Darányi* miniszter válaszát a hozzáintézett üdvözlő felíratra.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye mai vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 19 én reggel 6 órakor a tettyei víztartóban 1000 köbm. víz volt; az ellentartóban 980 köbm. víz volt; a *hozzáfolyás* 24 óra alatt 965 köbméternek találtatott.

— **(Elmebeteg asszony.)** Tegnap délután jelentették a vasuti állomásról a rendőrségnek, hogy ott egy fiatal munkás asszony van, három éves kis gyermekével, a ki ugy látszik elmebeteg, mert folyton sir és bar pénze nincs, el akar utazni. A rendőrség részéről kimentek hát az állomásra s a szerencsétlen

asszonyt bevitték a városi kórházba. Szegény egy munkás embernek a felesége, a ki azonban elhagyta s ez vitte most az asszonyt az örületbe, kinek nemrég halt meg egy gyermeke, s annak sírjánál is járt tegnap s fel akarta ásni a földből, de a temetőőr lecsendesítette és kikísérte a temetőből. Onnan ment a vasuti állomásra, honnan bevitték a kórházba megfigyelés végett.

— **(Pécsi fiu, mint ékszerabló.)** A fővárosi lapokat bejárta a hír, hogy báró *Dániel* Ernő, volt kereskedelmi miniszternek Nagybecskerek melletti nagygáji kastélyából a báróné öszes, mintegy *negyvenezer korona értékű ékszereit* ellopták. A tolvaj a báró inasa volt, ki egy diadémot négyezer koronáért elzalogosított s azután Szerbiába szökött. *Ez az inas pécsi fiu*; a nagybecskereki rendőrség tegnap táviratban kérdezősködött is utána rendőrségünktől, hogy nem jött-e haza Pécsre. Szülei itt laknak; apja szabóiparos, majd házmeister volt s míg többi gyermekei mind örömeire váltak, a most huszéves gyerekek csavargó életet élt s Pécsen annyira meggyűlt a baja a rendőrséggel, hogy *kitiltották a város területéről*. Most se jött haza, mert tudja, hogy itthon hamarosan a rendőrség kezébe kerülne. Rendőrségünk különben utána kutatott s mindenről értesítette a nagybecskereki rendőrséget. Az ékszerablóvá lett pécsi fiut tehát most másfelé keresik, ha ugyan Szerbiában már teljesen nyoma nem veszett.

— **(Sortüz a munkásokra.)** A drávamenti *Ferdinánd* kőszénbánya horvát munkásai már régóta agyarkodtak *Havlicsek* Vencel bányamérnök ellen, a ki a cseh munkásokat részesítette előnyökben. E hó 15-én volt az elszámolás, a melynél kitűnt, hogy ugyanazért a munkaért jóval többet kaptak a cseh munkások, mint a horvátok. Ezek legálább ebben a hiszemben voltak és ezen feldühödve, megtámadták a cseh munkásokat, majd betörték a mérnök irodájába s azt véresre verték. A csendőrség értesülvén a zavargásról, megjelent a helyszínen és szétoszlásra szólította föl a horvát munkásokat, de ezek rájuk vetették magukat s el akarták venni a fegyvereiket. E válságos pillanatban nagyobb csendőrcsapat érkezett oda s látva körülfogott társaik veszedelmét, sortüzet adtak a horvát munkásokra. Borzasztó zaj és sikoltozás támadt erre. *Nyolc munkás maradt halva a csatatéren s vagy huszan súlyosan megsebesültek.* A sortüz után a tömeg szét szaladt. A horvát munkások elkeseredése leirhatatlan.

— **(Tolvaj cigányasszony.)** *Bence* Károlyné, kiscsányi lakosnőhöz, betért a napokban *Balogh* Anna, osztrói illetőségű cigányasszony. Kártyát akart vetni, de a ház asszonya nem engedte. S mikor nagynehezen ki bírta tuszkolni a házból, akkor látta, hogy egy selyemkendőt is elemelt magával a cigányasszony. Nosza sietett feljelenteni s a tolvaj cigányasszonyt még idejekorán sikerült elfogni; a lopott selyemkendőt elvették tőle, őt magát pedig feljelentették a bíróságnak.

— **(Postaügynökségek.)** A jövő évben oly községekben, melyekben még nincsen postahivatal, postaügynökségek fogják a postahivatalt teljesen ellátni. — A postahivatallal nem bíró községek részére — kétszáz ügynökséget fognak már a jövő évben felállítani.

— **(Mária hónapja.)** Tizenöt év óta két hónapot szentel évente az egyház szűz Mária tiszteletére, a május és az október hónapot. Mindkét hónapban különös ajtosságokat rendeznek a római katolikus templomokban szűz Máriának. Májusban, mint a virágok legszebb virágját, októberben pedig, mint a keresztények segítségét tiszteli őt az egyház. Október elseje óta világszerte olvasókat imádkoznak a római katolikus templomokban és így kéri, hogy magasztalja fel közbenjárásával az Isten az egyházát és adjon boldog megnyugvást a sorsban minden

embernek. Ezt az ajtatosságot 1884-ben rendelte el XIII. Leó pápa, míg a májusi buzgósság már évszázadok óta ismeretes.

— **(A törvényhatóságok bronzkoszorúja Vörösmarthy szobrán.)** Fehérvárott, a mint már megirtuk, ez évi december 1-én ünneplik meg Vörösmarthy Mihály születésének századik évfordulóját. A jubileumot rendező bizottság, a mely Fejérvármegye és Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsági tagjaiból áll, szép eszme érdekében intéz körlevelet az ország törvényhatóságaihoz — mely most érkezett meg Pécs polgármesteréhez és Baranyamegye alispánjához — melyben azt kéri, hogy ha koszorut akarnának helyezni Vörösmarthy szobrára, miután az ünnep ugy se esik virágévadba és a koszorú szállítása bajos, e helyett küldjenek bizonyos összeget, a melyből hatalmas nagy bronzkoszorut készítenének, s annak egy-egy levelén egy-egy adakozó törvényhatóság neve lenne megörökítve.

— **(Mindenre engedély kell.)** A pécsi rendőrség ma három fuvarost birságot meg, a kik elfeledkeztek róla, hogy a fuvarozáshoz is kell engedély s ezt az engedélyt önhatalmulag állították ki maguknak. Azt modjára az egyik elítélt:

— Ezen a Pécsen mindenre engedély kell.

A másik feleli:

— Csak az adófizetésre nem kell kérni engedélyt.

— **(Megtámadták a csendőroket.)** Mult vasárnap (folyó hó 14 én) este 8 óra körül a báró *Schell*-féle pincéből jövő kölesdi szőlőmunkásokból álló csoport, kik a fent nevezett helyen állomásoztak, megtámadták két csendőrt, kik szabad idejük lejártá következtében a laktanyába igyekeztek, hogy felszereljenek és szolgálatba indulhassanak. A két csendőr a csoportot el akarta kerülni, de csak fogd meg a kutya csendőrt és hasonlókkal háborították őket. Ez ép a laktanya szomszédságában levő ház előtt történt és persze nem lassu csendben. Az őrvezető meghallotta a kiabálást, kardot kötött és kiment az utcára. A megtámadott csendőrök közül az egyik odakiáltott: »Őrsvezető ur kérem megtámadtak!« A bátor őrvezető közi-bök ment és felszólította a tömeget a törvény nevében, hogy oszlojanak. De azok nemcsak, hogy nem teljesítették a felszólítást, hanem szitkozódtak és »közáporral« feleltek az őrvezető szavaira. Egy alak hátulról le is verte az őrvezető sikkáját, mire az kardot rántott és védekezett. Egészen körülfogták. Egyedüli szerencséje az volt, hogy a mig ő így védekezett, a 2 csendőr a laktanyára ment és felszerelt. 1—2 perc múlva már ott álltak szuronyt szegezve. Az őrvezető újra felszólította, hogy oszlojanak, a csendőrök szolgálatban vannak és így baj lesz! De a nép nem tágitott s folytonosan dobálta a csendőröket. Sőt egyet, *Prát* Jánost, meg is ütöttek úgy, hogy az néhány lépésre visszatántorodott. Ezt látva *Stern* Gábor, az ügyességért már kitüntetést nyert őrvezető, »tüzet« vezényelt. 4 lövést tett az egyik, a szédülésből magához tért csendőr. A nép persze az első lövést hallva, szétoszlott és a gyalogutakra ment, s így sebesülés nem esett. Oly sötét volt, hogy a csendőrök alig láttak. Miután a tömeg elvonult, a csendőrség is bevonult a laktanyába, a hol is az egyik felhasított ajkát az orvos mindjárt összevarrta. A másik csendőr kezén egy szurást kapott. Világos dolog, hogy a fegyver használata jogos volt, már önvédelemből is. még az éj folyamán megérkezett Gyönkről is három csendőr az őr megerősítésére. És ugyancsak az éj folyamán össze is fogdosták a csoportban levők legnagyobb részét. Az őrvezető táviratilag értesítette a történetről a kerületi parancsnokságot,

— **(Husz évi szenvedés és küzdelem.)** Küzdeni a sors és a csapások ellen nehéz, de küzdeni a testi fájdalommal

Hírek.

Pécs, 1900. október 19.

Tolvaj-furfang.

»Csendő Ujság« címen egy új szaklap indult meg, melynek szerkesztője husz koronát tűzött ki pályadíjjal a legügyesebb tolvaj-furfang írójának. Az első igen érdekes eset, melyet Sz. Örmester mond el, így hangzik:

Órsállomásomon, egy nagyobb alföldi mezővárosban, történt nemrég a következő eset:

Epen vásár volt és egy környékbeli falusi gazda jó kedvvel ballagott a főpiac felé oldalzsebében szorongatva azt a 300 forintot, melyet két szép csikójáért most zsebelt be a lóvásártéren.

A minit az egyik sarkon befordul, egy uri formájú, rendkívül grimaszokat vágó és összekuporodó férfit vesz észre, aki látszólag a legkeservebb kinszenvedések között majdnem földre roskadt.

A mi parasztagzadánknak megesezt a szive e nagy szenvedés láttára és részvétellel tudakozódott az uri embertől, hogy mi a baja.

— Jaj, jaj, — nyögte a kérdezett — végem van, oda vagyok! Ezek a rémitő görcsök rógtön megölnek.

— Talán lehetek valamiben segítségére?

— Ha lenne szives jó barátom gyomor-cseppeket hozni a patikából. Ez mindjárt könnyitene rajtam. Magam mennék, de nem bírok egy lépést tenni.

— Nagyon szivesen hozok. Megyek, futok, mindjárt itt leszek.

— Itt van barátom az oldalzsebemben az erszényem, Vegyen ki belőle 10 forintot.

A mi gazdánk egy hatalmas erszényt von elő, mely tömve látszott mindenféle papirokkal és pénzzel. Szinte megjáért arra a gondolatra, hogy milyen rémitő nagy kincs lehet most a kezében. Sietett is a rémitő nagy bugyeláristól megszabadulni és hamarjában kikandikálta 10 forintost kirántva, gyorsan visszahelyezte az uri ember zsebébe. Ezzel

Ő maga az egyszerűség, a józanság és a komoly, higgadt munka. Családjá pedig az ő lelkének a tükröződése, szeretetben és jószágban; művészet dolgában pedig az egész háza népe: egy csodálatos összhang. Neje himez férje tervei után; tífestéséről már könyveket irtak; nagyobbik fia, *Lionel*, az építész, tipikus angol falusi házuk terveivel hódította meg a művészvilágot s a »Royal Akadémia of art« kiállítását minden ágban uralja; *Lancelott*, a kisebbik, istenadta zseni, apja büszkesége, szemefénye; 12 éves korában már tervezett s ebből az időből való az a pompás kandalló is, a mi az ebédlőjüket díszesíti; azt a még akkor 12 éves Lancelot tervezte! A bronz veretű művek, a lakásukban szintén ő tőle valók. Az akadémián csak elméletit tanul, gyakorlati oktatásra az apja mellett bizony nincs szüksége. Ő a »jövő embere.«

Beatrice leánya — a ki nem régen ment férjhez egy *Sydney* Jeffre nevű jeles műépítészhez s a kinek a lakodalmáról annak idején sok érdekes dolgot irtak a lapok — tehetséges pictorina, képeivel feltűnést keltett.

Walter Crane szüntelenül dolgozik, ifju hévvel és lelkesedéssel; minden perce drága, azért mégis mindenre szakít időt. A munkán kívül családjá mindene, azért nincsen klubja, melyet hajléktalanok menhelyének tekint.

De azért ráér a fiatal generációnak is az ügyét szivére venni s azzal bajlódni, talál módot, rá ér ő még arra is, hogy azokat a kikben tehetőséget lát, buzdítsa s a szegény sorsuaknak segítségére legyen; mert hát volt idő, a mikor ő is nyomorgott feleségestől és be kellett érniök azzal a pár szem fűgével, melyet utolsó centimükön vettek.

aztán gyors hajtással neki indult a patika felé.

Alig tett azonban egy pár lépést, az idegen visszahívta.

— Édes barátom — szolt az uri ember — már bocsásson meg, de annyi rossz ember, hogy nem veszi tőlem rossz néven, ha egy kissé bizalmatlan vagyok — Hátha maga most elmegy és a helyett, hogy nekem gyomor-cseppeket hozna, elillan a tiz forintommal.

A mi gazdánk lángvörös lett e szavak hallatára és csak dagadtak erei e méltatlan megbántás folytán keletkezett felindulása következtében:

— Már hogy én megszökném! Ilyet csak ne gondoljon rólam az ur. Nem vagyok én valami jött-ment ember. Ihol van ni, most is két szép csikót adtam el a vásáron és ezzel kivette erszényét és büszkén tartotta az uri ember orra alá. Hála Istennek, még van odahaza is egy kis jószágom, házam, földem, — De lássa az ur, hogy kivel van dolga, ihol van ni ez a bugyeláris, 300 forint van benne fogja, tartsa meg addig, míg visszajövök. Lássa az ur, hogy én becsületesen gondolkozom. És ezzel be sem várva a választ, kezébe csuszította a 300 forintot tartalmazó tárcát és hátrafordulva neki iramodott a patikának.

Alig telt bele öt perc, a mi jó falusi gazdánk visszakerült a sarokra. kezében szorongatva a gyomor-cseppeket tartalmazó kis üveget. És jó, hogy ezek a cseppek kéznél voltak, mert nagy szolgálatot tettek, a midőn a mi gazdánk meggyőződve róla, hogy egy furfangos csaló áldozata lett, olyan gyomorgörcsöt kapott, hogy a kis orvoságos üveg tartalmát egy szuszra bajtotta le és még akkor sem csillapult le teljesen lajdalma.

Csak valami három hónap mulva sikerült azt a bizonyos uri embert, egy másik vásár alkalmával kézrekeríteniük, mikor aztán kiderült, hogy az illető a legveszélyesebb szélhámosok egyike.

Napirend 1900. október 20-án.

Naptár: szombat, okt. 20. — Róm. kath.: Vendel. — Prot.: Vendel. — Görög-kel.: (okt. 7.) Szergiusz. — Zsidó: Tischri 27. — Nap két 6 óra 28 perckor; nyugszik 5 óra 2 perckor. — Hold két éjjel 3 óra 4 perckor; nyugszik délután 3 óra 11 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: borús, ködös, hűvös idő és helyenkint csapadék várható.

Közegészségügyi bizottság ülése a város-házán d. u. 3 órakor.

Bicycle-Club rendkívüli közgyűlése a »Pannónia«-ban este 7,9 órakor.

Színház: d. u. »Urania«-előadás; este: ugyanaz

— (Walter Crane Pécssett.)

Walter Crane, a világhírű festő, ki most Budapesten volt az ottani művészeti és irodalmi világ ünnepe, körutat tesz Magyarországon is. E körútjában először is Pécsre jön és a Zsolnay-gyárnak lesz vendége. A művész feleségével és két fiával holnap (szombaton) a déli gyorsvonattal érkezik Pécsre s a vasúttállomáson *Zsolnay* Miklós, a gyár főnöke fogja fogadni. A világhírű angol festő, ki vasárnap is Pécssett fog időzni, azon ohajt fejezte ki a színház vezetőségénél, hogy szeretne egy jó magyar népszínművet végig nézni és pedig ha nem ütközik akadályokba, úgy a »Vén bakancsos és fia, a huszár«-t Szigeti József, népszínművét. Az igazgatóság a világhírű festő kívánságának a legnagyobb udvariassággal kíván eleget tenni s így vasárnap estére a »Vén bakancsos«-t tűzte műsorra, melyet *Walter Crane* nevével együtt fog végig nézni.

— (Közgyűlés) A pécsi **Bicycle-Club** holnap (szombaton) este félkilenc órakor a »Pannónia«-kávéházban levő külön helyiségben rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés tárgyai lesznek: 1. A választmány jelentése. 2. A pénztáros jelentése. 3. Indítványok.

— (Mór-áldások.) Holnap (szombaton) este hat órakor kezdődnek meg a Mór-áldások a székesegyházban. A magyar katolicizmus kilencszázéves jubileumának befejező sorozata lesznek ez áldások, melyek egy héten át tartanak a székesegyházban mindig este hat órakor, az októberi Máriaájtatossággal egybeesőleg. Holnapután, vasárnap, boldog Mór, Pécs második püspöke emlékére a székesegyházban az ünnepi misét maga a megyéspüspök tartja; délután pedig a Katolikus Körben ünnepély és este társasvacsera tartatik.

— (Küldöttség a minisztereknek.) A vasuti üzletvezetőség felállítása érdekében *Majorossy* Imre polgármester vezetése alatt folyó hó huszonnegyedikén (szerdán) délelőtt 10 órakor fog Pécs város küldöttsége a kereskedelmi és a pénzügyi minisztereknél s a miniszterelnöknél tisztelegni. A polgármester ma körlevélben teszi közzé, hogy a küldöttség kedden, folyó hó huszanharmadikán a délután 3 órakor induló gyorsvonattal fog Pécsről Budapestre utazni. Egyszersmind felhívja a polgármester újból a városi törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a küldöttség minél imponásabbá tétele végett minél számokban vegyenek részt a küldöttségben.

— (Krasznay Jenő halála.) A tegnap öngyilkossá lett dr. *Krasznay* Jenő. ügyvédet, a Nemzeti Kaszinó igazgatóját ma tették ravatalra az apáca-utca 12. számú házban. A tragikus esemény által sújtott özvegyhez és a gyászoló családhoz igen sok részvényt nyilatkozat érkezett, többek között *Kardos* Kálmán orsz. képviselőtől, a Nemzeti Kaszinó elnökétől is. *Aidinger* János orsz. képviselő, mint elnök és *Orsságh* Lajos, mint igazgató, a »Feketeviz«-társulat nevében fejezték ki részvétüket *Krasznay* Jenőnek, mint a társulat ügyszének halála felett. A Nemzeti Kaszinó tegnap este 6 órakor tartott választmányi ülésén *Littke* József alelnök meleg szavakban méltatta az elhunyt igazgatónak a kaszinó felvirágoztatása körüli érdemeit s kimondta a választmány, hogy gyásza jeléül egy hónapig a kaszinóban multság nem tartatik s a zene sem lesz megengedve. *Krasznay* Jenő öngyilkosságát még ma is megdöbbenéssel tárgyalták mindenfelé és sajnálkoztak a legszébb férfikorában — alig negyvenöt éves volt — ily szomou halállal kimult emberen, ki az ügyvédi kamarának tizenhét év óta volt bejegyzett tagja s mindenkoron szereplő egyén volt a társadalmi életben. Bizonyára temetése holnap délután oly részvétellel fog végbemenni, milyen ritkán tapasztalható. A »Feketeviz«-lecsapoló társulat elnöke, *Aidinger* János és *Orsságh* Lajos igazgató ma délelőtt számvizsgálatot tartottak a társulat pénztári ügyeit illetőleg és a számadásokat a legnagyobb rendben találták.

— (Athelyezés.) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Pozorszky* Valéria kaposvári államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítónőt, jelenlegi minőségében, a csongrádi államilag segélyezett községi polgári leányiskolához helyezte át.

— (Eljegyzés.) Granasztói *Rimer* Kázmér, kalocsai kir. ítélőtáblai bíró és neje *Hefner* Ilona leányát, Bőskét eljegyezte *Grelinger* József ügyvéd és neje kunbajjai *Antonovich* Róza fia János, az »Adria« m. kir. tengerhajózási részvénytársaság hivatalnok Fiumében.

— (Agyonlőtt táviratkézbesítő.) Szigetvárott tegnap délután az ottani postahivatal udvarán tragikus eset történt. Egy *Bukó* János nevű táviratkézbesítő a dencsházai postaküldönccel tréfált az udvaron s a küldönc is tréfából végre elővette régi, rozsdás pisztolyát, melyet mindig magánál szokott hordani s ráfogva a táviratkézbesítőre, rászolt:

— Most meglőlek!

És a következő pillanatban a pisztoly elsült s a táviratkézbesítő egy jajkiáltással összerogyott. A golyó a szerencsétlennek a

máját lőtte át s rövid fél óra múlva meghalt. A gyilkos postaküldöncöt elfogták.

— **(A kaposvári-utca rendezése.)** Sok szó esett már erről az utcáról, mióta rendezik s talán még több is esik. Megirtuk azt, hogy mielő tervek alapján rendezik azt az utcát, Most csak konstatálni fogjuk, hogy ennek a fejtelenségnek mik az ismertető jelei avagy most már következményei. A jobb oldali házak mellett mindenhol leástak. A házakból keskeny s veszedelmes utakon, földbevagott lépcsőkön lehet mostanában kijutni, vagy azokba térni. Az egész utcát felásták teljes szélességében s a régi vízvezeték árkat még nem tömték be s így az utca közepén széles árok húzódik végig, mely oly széles, hogy átlépni lehetetlen. Van az utcában földhalmaz s kőrákás itt és ott nagy mennyiségben s bizony nappal is elég gondot okoz az, hogy az árok, a földhányás s kőrákások közt az utca lakói haza tudjanak jutni, hát még estefelé, vagy mikor már öreg este, éjjel van. A plebánia-utca végén ég estéknél egy szomorú mécses, melyet messziről égő szivárnak lehetne becsülni legfőkébb s közlelő aztán annyi világosságot ad, hogy tudatára ébredhet a gondolkodó emberiség annak, hogy az tulajdonképpen éjjeli lámpa akar lenni. Ez mostanában a kaposvári-utca diszkivilágítása. Ugy látszik, hogy a városi kasszában nagyon csekély lehet a koronák száma, hogy nagyobb világosságot nem tud teremteni most abban az utcában, a melynek szüksége volna a világosságra. A kaposvári-utcában igen sok hivatalnok lakik, a ki öt óra után kerül csak haza hivatalából s öt óra után már bizony sötétedik az idő s árkat, köhalmot s földrakást bizony nem igen lehet a sötétségben megkülönböztetni. Nem gondolják meg azok a jó urak, hogy a kaposvári utcában létező rendtelenség életveszélylyel jár, a mennyiben a lehető leggyarlóbb világosság mellett bárki könnyen a nyakát törheti, vagy egyéb sérülést szenvedhet? Miért nincs meg betömve a régi vízvezeték árka, miért állanak oly rendetlenül szanaszét a föld és kőrákások? vagy miért nem világosítják be este jobban az utat? Arra várnak természetesen, míg valaki csakugyan a nyakát szegi! Ez még nagyobb dicsőségére fog válni a munkalátok vezetőségének.

— **(Tolnavármegye)** törvényhatósági bizottsága e hó 16-án tartotta meg őszi rendes közgyűlését gróf *Széchenyi* Sándor főispán elnöke alatt. Pótadó megszavazásáról lévén szó — a bizottsági tagok teljes számban jelentek meg. Egy percentet a vármegye rendes kiadásainak fedezésére, egy percentet pedig a betegápolási alaptartozások törlesztésére kellett megszavazni. A pótadó kivetése ellen szóltak *Sass* László és *Geiger* Gyula bizottsági tagok; a pótadót azonban szótöbbséggel megszavazták, — dacára a költségvetés 11.000 kor. feleslegének. A megüresedett megyei ellenőri állásra egyhangulag *Ferdinánd* János gyámpénztári segédkönyvvezetőt választották meg. Feliratot intéznek a belügyminiszterhez, hogy a szegzárdi tébolydából legalább tíz elmebeteg helyezzen el más intézetben — a tébolyda túlszűköltésé miatt. Ezután elrendelte a közgyűlés, hogy *Pappert* Ferenc 16.000 korona sikkasztásának egy részét a tartalékalapból fedezzék. Végül felolvasták *Darányi* miniszter válaszáat a hozzáintézett üdvözlő felíratra.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye mai vizállásáról a főmérnöki nivalat a következőket jelenti: Folyó hó 19-én reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 1000 kbm. viz volt; az ellentartóban 980 kbm. viz volt; a *hosszafolyás* 24 óra alatt 965 köbméternek találtott.

— **(Elmebeteg asszony.)** Tegnap délután jelentették a vasuti állomásról a rendőrségnek, hogy ott egy fiatal munkás asszony van, három éves kis gyermekével, a ki ugy látszik elmebeteg, mert folyton sir és bar pénzre nincs, el akar utazni. A rendőrség részéről kimentek hát az állomásra s a szerencsétlen

asszonyt bevitték a városi kórházba. Szegény egy munkás embernek a felesége, a ki azonban elhagyta s ez vitte most az asszonyt az örületbe, kinek nemrég halt meg egy gyermeke, s annak sírjánál is járt tegnap s fel akarta ásni a földből, de a temetőr lecsendesítette és kikísérte a temetőből. Onnan ment a vasuti állomásra, honnan bevitték a kórházba megfigyelés végett.

— **(Pécsi fiu, mint ékszerabló.)** A fővárosi lapokat bejárta a hír, hogy báró *Dániel* Ernő, volt kereskedelmi miniszternek Nagybecskerek melletti nagygáji kastélyából a báróné összes, mintegy *negyvenezer korona értékű ékszereit* ellopták. A tolvaj a báró inasa volt, ki egy diadémot négyezer koronáért elzalogosított s azután Szerbiába szökött. *Es az inas pécsi fiu*; a nagybecskereki rendőrség tegnap táviratban kérdezősködött is utána rendőrségünktől, hogy nem jött-e haza Pécsre. Szülei itt laknak; apja szabóiparos, majd házmeister volt s míg többi gyermekei mind örömeire váltak, a most huszéves gyerek csavargó életet élt s Pécsen annyira meggyűlt a baja a rendőrséggel, hogy *kitiltották a város területéről*. Most se jött haza, mert tudja, hogy itthon hamarosan a rendőrség kezébe kerülne. Rendőrségünk különben utána kutatott s mindenről értesítette a nagybecskereki rendőrséget. Az ékszerablóvá lett pécsi fiut tehát most másfelé keresik, ha ugyan Szerbiában már teljesen nyoma nem vészett.

— **(Sortüz a munkásokra.)** A drávamenti *Ferdinánd* kőszénbánya horvát munkásai már régóta agyarkodtak *Havlicsek* Vencel bányamérnök ellen, a ki a cseh munkásokat részesítette előnyökben. E hó 15-én volt az elszámolás, a melynél kitűnt, hogy ugyanazért a munkáért jóval többet kaptak a cseh munkások, mint a horvátok. Ezek legálább ebben a hiszemben voltak és ezen fel-dühödve, megtámadták a cseh munkásokat, majd betörték a mérnök irodájába s azt véresre verték. A csendőrség értesülvén a zavargásról, megjelent a helyszínen és szétoszlásra szólította föl a horvát munkásokat, de ezek rájuk vetették magukat s el akarták venni a fegyvereiket. E válságos pillanatban nagyobb csendőrcsapat érkezett oda s látva körülfogott társaik veszedelmét, sortüzet adtak a horvát munkásokra. Borzasztó zaj és sikoltozás támadt erre. *Nyolc munkás maradt halva a csatatéren s vagy huszan súlyosan megsebesültek.* A sortüz után a tömeg szét szaladt. A horvát munkások elkeseredése leirhatatlan.

— **(Tolvaj cigányasszony.)** *Bence* Karolyne, kiscsányi lakosnőhöz, betért a napokban *Balogh* Anna, osztrói illetőségű cigányasszony. Kártyát akart vetni, de a ház asszonya nem engedte. S mikor nagynehezen ki bírta tuszkolni a házból, akkor látta, hogy egy selyemkendőt is elemelt magával a cigányasszony. Nosza sietett feljelenteni s a tolvaj cigányasszonyt még idejekorán sikerült elfogni; a lopott selyemkendőt elvették tőle, őt magát pedig feljelentették a bíróságnak.

— **(Postaügynökségek.)** A jövő évben oly községekben, melyekben még nincsen postahivatal, postaügynökségek fogják a postahivatalt teljesen ellátni. — A postahivatallal nem bíró községek részére — kétszáz ügynökséget fognak már a jövő évben felállítani.

— **(Mária hónapja.)** Tizenöt év óta két hónapot szentel évente az egyház szűz *Mária* tiszteletére, a május és az október hónapot. Mindkét hónapban különös ajtosságokat rendeznek a római katolikus templomokban szűz *Máriának*. Májusban, mint a virágok legszebb virágját, októberben pedig, mint a keresztények segítségét tiszteli őt az egyház. Október elseje óta világszerte olvasókat imádkoznak a római katolikus templomokban és így kéri, hogy magasztalja fel közbenjárásával az Isten az egyházát és adjon boldog megnyugvást a sorsban minden

embernek. Ezt az ajtatosságot 1884-ben rendelte el XIII. Leó pápa, míg a májusi buzgó-ság már évszázadok óta ismeretes.

— **(A törvényhatóságok bronzkoszorúja Vörösmarthy szobrán.)** Fehérvárott, a mint már megirtuk, ez évi december 1-én ünneplik meg Vörösmarthy *Mihály* születésének századik évfordulóját. A jubileumot rendező bizottság, a mely Fejérvármegye és Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsági tagjaiból áll, szép eszme érdekében intéz körlevelet az ország törvényhatóságaihoz — mely most érkezett meg Pécs polgármesteréhez és Baranyamegye alispánjához — melyben azt kéri, hogy ha koszorút akarnának helyezni Vörösmarthy szobrára, miután az ünnep ugy se esik virágévadba és a koszorú szállítása bajos, e helyett küldjenek bizonyos összeget, a melyből hatalmas nagy bronzkoszorút készítenének, s annak egy-egy levelén egy-egy adakozó törvényhatóság neve lenne megörökítve.

— **(Mindenre engedély kell.)** A pécsi rendőrség ma három fuvarost bírságot meg, a kik elfeledkeztek róla, hogy a fuvarozáshoz is kell engedély s ezt az engedélyt ön-hatalmulag állították ki maguknak. Azt modjára az egyik elítelt:

— Ezen a Pécsen mindenre engedély kell.

A másik feleli:

— Csak az adófizetésre nem kell kérni engedélyt.

— **(Megtámadták a csendőröket.)** Mult vasárnap (folyó hó 14-én) este 8 óra körül a báró *Schell*-féle pincéből jövő kölesdi szőlőmunkásokból álló csoport, kik a fent nevezett helyen állomásoztak, megtámadták két csendőrt, kik szabad idejük lejártá következtében a laktanyába igyekeztek, hogy felszereljenek és szolgálatba indulhassanak. A két csendőr a csoportot el akarta kerülni, de csak fogd meg a kutya csendőrt és hasonlókkal háborították őket. Ez ép a laktanya szomszédságában levő ház előtt történt és persze nem lassu csendben. Az őrsvezető meghallotta a kiabálást, kardot kötött és kiment az utcára. A megtámadott csendőrök közül az egyik odakiáltott: »Őrsvezető ur kérem megtámadtak!« A bátor őrsvezető közibők ment és felszólította a tömeget a törvény nevében, hogy oszoljanak. De azok nemcsak, hogy nem teljesítették a felszólítást, hanem szikozódtak és »közáporral« feleltek az őrsvezető szavaira. Egy alak hátulról le is verte az őrsvezető sikkáját, mire az kardot rántott és védekezett. Egészen körülfogták. Egyedüli szerencséje az volt, hogy a mig ő így védekezett, a 2 csendőr a laktanyára ment és felszerelt. 1—2 perc múlva már ott álltak szuronyt szegezve. Az őrsvezető újra felszólította, hogy oszoljanak, a csendőrök szolgálatban vannak és így baj lesz! De a nép nem tágitott s folytonosan dobálta a csendőröket. Sőt egyet, *Prát* Jánost, meg is ütöttek úgy, hogy az néhány lépésre visszatántorodott. Ezt látva *Stern* Gábor, az ügyességért már kitüntetést nyert őrsvezető, »tüzet« vezényelt. 4 lövést tett az egyik, a szédülésből magához tért csendőr. A nép persze az első lövést hallva, szétoszlott és a gyalogutakra ment, s így sebesülés nem esett. Oly sötét volt, hogy a csendőrök alig láttak. Miután a tömeg elvonult, a csendőrség is bevonult a laktanyába, a hol is az egyik felhasított ajkát az orvos mindjárt összevarrta. A másik csendőr kezén egy szurást kapott. Világos dolog, hogy a fegyver használata jogos volt, már önvédelemből is. még az éj folyamán megérkezett Gyönkről is három csendőr az őrs megerősítésére. És ugyancsak az éj folyamán össze is fogdosták a csoportban levők legnagyobb részét. Az őrsvezető táviratilag értesítette a történetről a kerületi parancsnokságot,

— **(Husz évi szenvedés és küzdelem.)** Küzdeni a sors és a csapások ellen nehéz, de küzdeni a testi fájdalommal

husz éven át, a legborzasztóbb kin és a lélelétező legnagyobb és leginkább gyöngítő szenvedés. Végtelen sokan szenvednek így és igazán csodálatos, hogy még akad ily körülmények között olyan energia, a melyről itt megemlékezünk. Wonder Mari asszony Bécsből (Kimbergastasse 43.) csodálatos példányt nyújt a szenvedés ellen kifejtett ellentállásról. Levele a legmegkapóbb bizonyítéka a bátor ságnak és az eltökéltségnek.

Boldog vagyok — írja — hogy felhasználhatom ez alkalmat, hogy a Pink-pilulák jóságáról s a reám gyakorolt bámulatos hatásáról nyilatkozhatom. Huszonegy év óta borzasztó főfájásban és idegbajban szenvedtem, melytől nem tudtam szabadulni. Gyakran elállt a lélegzetem s oly heves szívdobogásom volt és oly gyenge lettem, hogy a felgyógyulásomhoz semmi reményem se volt, jóllehet, sokféle módját megkísérlettem. A véletlen, egyik barátom által néhány doboz Pink-pilulához juttatott és bár már semmiben se bíztam, használtam a pilulát. Az eredmény nem sokára bebizonyította jóságukat, mert lelkiismeretes használat után, ily hosszú szenvedés után teljes gyógyulást éreztem. Mindenkinék ajánlom a pilulákat és önt felhatalmazom levelem közlésére.

A Pink-pilula az idegek legjobb helyreállítója, a vér leghatalmasabb helyreállítója; meggyógyítja, mint számtalan példa bizonyítja a vérszegénységet, az idegességet, a reumát, a neurastheniát és minden gyöngeséget.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Királyutca 12., doboza 1 frt. 75 krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

A PÉCSI NEMZETI SZÍNHÁZ JÖVŐ HETI MŰSORA.

Hétfő, okt. 22-én: »*XI. Lajos.*« Történelmi dráma.

Kedd, okt. 23-án: »*Menyem.*« Vigjáték.

Szerda, okt. 24-én: »*Lili.*« Operette.

Csütörtök, okt. 25-én: »*New York szépe.*« Kerker Gusztáv nagy operettje. Itt először.

Péntek, okt. 26-án: Ugyanaz.

Szombat, okt. 27-én: Ugyanaz.

Művészet, irodalom.

○ **Uránia.** Tegnap mutatkozott be nálunk az Uránia, magyar tudományos színház. Pekár Gyula leírásában 199 vetített kép kíséretében Spanyolországot mutatta be a tudományos színház három részben. A kritika alól felmentve érezzük magunkat, mert Pekár ragyogó tolla önmagát dicséri s a vetített képek ellen sem lehet kifogást tenni, legfeljebb a mozgó fényképek lehetnének jobbak, mert így nem igen lehet megnézni, az ember kénytelen behunyni a szemét. Csak egyszerűen regisztrálni kívánjuk, a mit ott láttunk. A spanyol nép általános ismertetése után Castilia földjére léptünk. Don Rodrigo, Cid földjére s körültekintettünk Burgosban, melynek kiváló nevezetessége a székesegyház, a spanyol góthika remeke. Itt van a második Don Juan sírmeleke is. Burgosból egy perc alatt Salamancában voltunk, melynek környékén van az Escorial, II. Fülöp spanyol király remetelakja. Történelmi nevezetességű ez az Escorial s az a borus kép, melyet a történelem nyomán megalkottunk róla magunknak, a pazar pompa s a benne összehalmozott műkincsek ellenére még sötétebb lesz. A komor történelmi emlék után a világ legmulatósabb városába, a spanyol fővárosba, Madridba kerültünk. A modern gondolatnélküliség jellemzi építészetét ennek a városnak. Bajos kép. Megtekintvén ennek nevezetességeit, Toledoba rándultunk át, onnan Sevillába, hol Don Juan emléke

még mindig él. Benéztünk a tánctermekek s mozgó fényképekben élveztük a maga valójában a spanyolok balettszerű táncait. A második részben Andaluziát utaztuk be gondolat szerű gyorsasággal. A sevillai alkazar főbejárata, a kisasszonyok udvara, a királyi magánlakosztály, az aranytorony, a követek terme, a kertek, Mária Padella fürdője szemképrázató fényezésről tanuskodnak. Cordova csodája az arab mecset számtalan oszlopával. Az oszlop erdő közepén, magában a mecsetben remek dom épült, melynek kórusa trap-páns hatással van az emberekre. Granadába érve, a székesegyház megtekintése után az alhambrát jártuk végig s az ezeregyéj csodáit láttuk szemünk előtt. A bejárat, a foglyok tornya, az infáns nők tornya, az igazság kapuja, Lindaraja szultán szobája, Generalife kertje, Zorayde szultána ciprusfája, az Abencerage terem, a két nővér terme, az oroszlan udvar s annak oroszlanai a mesék birodalmából lettek Spanyolországba ültetve. Az arabok keleti fantáziájának csodálatos teremtő szelleme nyert az Alhambrában megtestesülést. — Gibraltárban megbámultuk Herkules szobrát, a Gibraltár borotvaélű hegygerincét. — Az Európafokról áttekintettünk Afrikába. — A harmadik részben végignéztük a bikaviadalokat s átéljük annak minden izgalmát, minden borzalmisságát. — Láttuk a bikával incselkedő matadort s a matador diadalát, a spanyol nép lelkesedését, ovációját. A huszonhárom percig tartó mozgófénykép után valóban egészen más fogalmat nyer az ember a bikaviadalokról s a matador valóban hőssé magasul előttünk. — A színházat tegnap este a publikum — valószínűleg a rossz idő miatt — nem töltötte meg egészen, csak amolyan közepes ház előtt mutatkozott be az Uránia színház, mely játszi könnyedséggel terjeszti a hasznos ismereteket. A szöveget *Hajnal* olvasta fel, az Uránia szerződtetett felolvasója. Felolvasása élvezetes, művészi szavalás számba megy. A spanyol táncokat s a bikaviadalokat zene kísérte, a mely bizony nem a legjobban illett bele a keretbe. (C.)

○ **Menyem.** A nálunk is nagy sikert aratott jeles vigjátékot a jövő hét folyamán megismétlik, még pedig általános közkívánatra. Hiszszük, hogy a kitűnő darabot ezuttal is zsufolt ház fogja végignézni. A címszerepet most is *Kende Paula* játssza.

○ **A hírlapírás köréből.** A kassai »Pannonia«, mely a felsővidéknek egyik legrégibb, huszonkilencedik évfolyamát élő napilapja, október 15-dike óta »*Kassai Napló*« cím alatt jelenik meg. A lap főszerkesztője *Lekly Gyula*; felelős szerkesztő és kiadótulajdonos *Serény Aladár*.

○ **A Tisztítóhely (Purgatorium.)** Louvet abbé cochinchinai hittérítőnek »*A tisztítóhely a szentek kinyilatkoztatása nyomán*« című hitbuzgalmi műve magyar fordításban megjelent. A munka XIII. és 432 oldalnyi terjedelmű. Rendkívül érdekesen tárgyalja a más világ ezen országát, előadván annak körülményes leírását, topografiáját, a lelkeknek ottani életét, szenvedéseiket, örömeiket, onnan való kiszabadulásukat s a felsegélőükre szolgáló eszközöket, melyekkel mintegy újra megváltjuk őket. Cochinchina nagy folyóin hajózva írta művét a szerző s Máriának, a Purgatorium királynéjának ajánlotta, kinek pártfogása mellett teszi meg utját a nagy világban. A mű ára kötetlenül bementve küldve 5 korona, kötve 6 korona. A jövedelem egy része szerzőnek chinai missiója javára küldetik. Megrendelhető *Görögényi Jenő* plebánosnál Rézbányán (Bihar m.)

○ **Egyiptom ma.** Ezen a címen *Várady Gyula* szegedi római katolikus áldozár, aki több évet künn töltött Egyiptomban, igen érdekesnek ígérkező könyvet írt és ad ki. A mű karácsonyra jelenik meg. Előfizetési ára 6 korona. Megrendelhető Szegeden a Szegedi Napló kiadóhivatalában.

○ **A kath. hitszónoklat története Magyarországon a legrégebb időktől napja-**

inkig. Ily című munkát szándékozik közrebocsájtani *Babik József*, egri képezdei tanár. Nagy mulasztást kíván pótolni e műve kiadásával. Mig ugyanis »*A magyar protestáns egyházszoínoklat történelme*« még 1864-ben megjelent Tóth Mihály debreceni theologiai tanártól; mig »*A magyar politikai szónoklat kézikönyve*« Toldi Istvántól, 1866-ban látott napvilágot: addig a magyar kath. hitszónoklat történetére vonatkozólag idáig csak töredékes részletek voltak közölve.

A mű szövegét régi metszetek s a nevezetesebb hitszónokok arképei fogják változtatossá tenni. A mű kidolgozásában arra törekedett, hogy az irodalomtörténeti tudományos szempont érvényesülése mellett, érdekes és vonzó előadással bilincselje le az olvasó figyelmét. Műve, mely körülbelül 40 ivre terjed, havonként négyives füzetekben (hitszónoklati folyóiratainak alakjában) fog megjelenni. Egy-egy füzet árát — tekintve a metszetek költséges beszerzését — 1 koronában állapította meg. Legcélyszerűbb 5 füzetre előfizetni 5 koronával (2 frt 50 kr). Az első füzet 1901. január első napjaiban fog megjelenni.

Folyószám 0. Idénybérlet 0. Bérletszűnet.

Nemzeti színház.

Ma, szombaton, október 20-án.

Az »*Uránia*« magyar tudományos színház előadásai

Délután 3 órakor fél helyárrakkal.

Velence.

Irta: Dessewfy Arisztid.

Este fél nyolc órakor rendes helyárrakkal.

A vas.

Kulturtörténeti látványosság 3 felvonásban

Irta: Edvi Illés Aladár.

A föld regénye.

Geologiai előadás

Irta: Hoffmann Otto.

Holnap, vasárnap október 21-én.

Délután 3 órakor fél helyárrakkal.

Eleven ördög.

Operette.

Este félnyolc órakor rendes helyárrakkal.

Vén bakancsos és fia a huszár.

Szigligeti népszínműve.

Személyek:

Hétfő: *XI. Lajos.*

Kedd: *Menyem.*

Szerda: *Lili.*

Csütörtök: *New-York szépe.*

Péntek és szombat: *Ugyanaz.*

T a n ü g y.

)(**Felemelt államsegély.** A gyónki ev. ref. alginázium állam segélyét a jövő évre ezer koronával telemelte a kultusz miniszter.

)(**Tanfelügyelői jelentés.** A tolnamegyei közigazgatási bizottság előtt azt jelentette a tanfelügyelő, hogy a battaszéki tanítónő választása alkalmával megátogatta a görögkeleti iskolát, melyben az eredménytel megelegetnie nem lehetett, mert a benne működő *Lasztics* Cimon ideiglenes tanító Magyarországra érvényes bizonyítvánnyal nem bír és a magyar nyelvet csak töredéke beszéli, s így magyarul oktatni képtelen. Miért is véleményezi a közigazgatási bizottságnak, hogy nevezettnek állomásáról elmozdítása és helyette képesített tanítónak alkalmazása iránt a vallás- és közoktatásügyi miniszter utján intézkedjék.

Séta a világ körül.

Pécs, 1900. október 19.

— **A képeslevelezőlapok érdekében.** A párisi posta- és táviró-igazgató a napokban rendeletet adott ki, a melyben meghagyja, hogy a postai kezelőszemélyzet a képeslevelezőlapokat úgy bélyegezze le, hogy azok illusztrációjában ne essék kár. A francia, de különösen a párisi posta-hivatalnokok eddig nem valami nagyon gondosan kezelték az anzikszokat, mert bizony keresztülütötték a bélyegzővel a képet, úgy, hogy a címzett nem képes, hanem agyonbélyegzett levelezőlapot kapott kézbe. Egyébiránt az anzikszkultusz eleddig nem öltött Franciaországban valami nagy méreteket, de a kiállítás alkalmából első sorban a német látogatók óriási képeslevelezőlap-forgalmat idéztek elő s ennek a hatása alatt most már a franciák közt is nagyon lábra kapott az anziksz-mánia, de érdekes, hogy a Párisban kapható képeslevelezőlapok legnagyobb része német gyártmány s csak egy drezdai cég nyolc millió illusztrált levelezőlapot küldött eddig Párisba; van ezek közt néhány új formájú is, így például a fémlemezről készülték, továbbá vékony üveglevelezőlapok is.

— **Összetört műredek.** Nemrégiben említést tettünk arról, hogy a firenzei múzeum egyik legértékesebb műtárgyát, az ugynevezett Francois-vázát a múzeum egy szolgálója vad dühében vandálistikus módon darabokra zúzta. Egy angol lap írja most, hogy a Britisch-muzeumban is történt ehhez hasonló eset: annak a világhírű portland vázának, a melyet a tizenhetedik században találtak Róma közelében egy szarkofágban, szintén ilyen sorsa lett az angol muzeumban a XIX. századnak a közepén. A portland váza a XIX. század elején került angol kézbe és a Britisch múzeum legjobban féltett kincsei közé tartozott; 1845-ben egy részeg szolga bosszúból, mert megbízhatlansága miatt el akarták bocsájtani, darabokra törte. Rendkívül érdekes, hogy a muzeumban csak letétben helyezett váza tulajdonosa nem akart pórt

indítani a szolga ellen s így a múzeum csak a vázát borító üvegbura eltörése miatt vádolhatta be a szolgát. E miatt aztán nevétségesen csekély pénzüsszegre ítélték el és még a büntetést is megfizette helyette egy kissé excentrikus hajlamú angol hölgy. Szerencse, hogy az összetört váza darabjait újból úgy össze tudták ragasztani, hogy a laikus szemlélő most alig veszi észre a törés helyeit. Szakértők azt állítják, hogy a firenzei Francois-vázát nem sikerül majd a nagyon is apró törmelék darabkák miatt oly ügyesen összeragasztani.

Közgazdaság.

□ **Nincs vevője az új bornak.** Dacára annak, hogy az idén sok és jó bor termett, nagyon lanya a kereslet az új borra. A borkereskedés csaknem szünetel, a vevők egyedül a korcsmárosok. A baj azonban abban áll, hogy sokkal több termett, mint a mennyi az itthoni fogyasztásra kell. A szőlősgazdák azt állítják, hogy a hazai bort azért nem lehet eladni, mert nagyon sok olasz és dalmát bort hoznak be Magyarországra, miért az olasz és dalmát borok véréjét kellene felemelni. Darányi miniszternek a balatonfüredi szőlősgazdák értekezletén egy paraszt gazda azt mondta, hogy ne csináljon többé mintaszőlőtelepeket, mert azt értik a szőlősgazdák, hogy miként kell sok és jó bort természetesen, hanem a borkutat az olaszbor beözönlése miatt nem tudják eladni. A miniszter nem ígerte meg az olasz borvám felemelését, hanem azt kilátásba helyezte, hogy újabb mintaszőlőtelepeket létesít. Hadd tanuljon a magyar!

□ **Kiselejtezett táviródrót.** A földművelésügyi miniszter megkeresésére a kereskedelmi miniszter évek óta azt a gyakorlat követi, hogy a kiselejtezett, de még használható táviródrótokat gazdasági célokra kedvezményes áron a gazdaközönségnek adja el. Az utóbbi időben az ily célra alkalmas készlet teljesen kifogyott, úgy a gazdaközön-

ség részéről bejelentett igények kielégíthetők nem voltak. Értesülésünk szerint most ismét van rendelkezésre kiselejtezett drót s a ki ily drótot akar beszerezni, ez iránti kérelmével a földművelésügyi miniszterhez fordulhat. A kérvényhez csatolni kell a gazdasági egyesületnek, vagy községi előjárásának bizonyítványát hogy a kért drótot csakugyan gazdasági célokra kívánja az illető felhasználni. A 3 milliméteres drót kedvezményes ára métermézánkint 20 korona, az 5 milliméteresé 14 korona.

□ **A gyárvizsgálatok.** Érdekes rendeletet adott ki a magy. kir. ipartelügyelőknek Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter. Utasította ugyanis az ipartelügyelőket, hogy a jövőben a gyárvizsgálatoknál az illető gyárosnak, vagy munkaadónak előzetesen ne hozzák tudomására a vizsgálat előre megállapított határidejét. Ugyancsak ebben a rendeletben felhívja a kereskedelmi miniszter az ipartelügyelőket, legyenek figyelemmel jövőben arra is, vajjon serdülő gyermekeket nem alkalmaznak-e ipari vagy gyári munkára, mivel a miniszter azt tapasztalta, hogy az ipartörvény rendelkezéseit a munkaadók még mindig nem veszik komolyan s rendkívül nagy e téren a megállapított kihágások száma. Végül pedig utasította a miniszter az ipartelügyelőket arra is, hogy a nagyobb gyárakban levő kantinokat vagyis, a közös étkező helyiségeket is kíséreljék a gyárak megvizsgálása alkalmával kellő figyelemmel. A miniszter már egy ízben adott ki ilyforma rendeletet, azonban az alsóbb hatóságok nem gondoskodtak a kellő erélytel való végrehajtásáról, holott a rendeletben érintett kérdések minden tekintetben kiválóan fontosak és figyelemre méltók.

□ **A szüret.** A szüret az ország egy részében már befejeztetett, más részében pedig most folyik. A szüret eredményéről újabban a következőket közlik: *Budacsönyban* a szüret általában kedvező volt, amennyiben a korai fajták bogyoí máris mazsolává aszottak, a későbbi fajok pedig teljesen érettek

Pártoljuk a helyi ipart!

A következő cégeket ajánljuk a t. közönség figyelmébe:

Ékszerész- és órás ipar.

ENGESZER Miklós Pécsen, Király-utca 6. Órás, ékszerész és ezüst-árak kereskedése és raktára.

WALLA Ferenc Pécsen, Kossuth Lajos-utca 4. sz. Órás és aranyműves.

Fűszer- és gyarmatárú-kereskedés.

KERDL Lajos ezelőtt Berec Károly fűszer, bor, thea, rum, ásványvíz- és csemege-kereskedése Pécsen, Király-utca 6. szám.

LEHNER Béla fűszer-, liszt-, gyarmat-, gyógyvíz- és terménykereskedése Pécsen, Szigeti-országot 2. sz. A »Korona«-szálloda sarkán.

Fényképészet.

MARTON István fényképész Pécsen. Műterem Ferenciek-utca 21.

Bádogos ipar.

ROMEISZ György Pécsen. Bádogos-üzlet és vízvezeték berendezési vállalat. Kossuth Lajos-utca 7. sz. Műhely: Sörház-utca 12.

Divat- és rövidáru.

ANGYAL Samu Pécsen, Király-utca 3. (Hajó szálloda) Legolcsóbb bevásárlási forrás úri-, női-, divat- és rövidáru szakban.

LEGUJABB látkepes levelezőlapok, rövid-, diszmű-, norinbergi és rőfős-árak legolcsóbban a Fecskénél. Schwarz Zsigmond Pécs, Király-utca 47.

Kőfaragó ipar.

SIREMLÉKEK a legnagyobb választékban és a legolcsóbb árak mellett csakis Ifj. Vogl Jánosnál kaphatók. Pécsen, vásártér.

Ruházati ipar.

WINTER Károly Pécsen, Király-utca 2/2. Uri divatszabó.

KESZ férfi ruha-áru. Legolcsóbb bevásárlási forrás »Első bécsi férfi- és gyermekruha-raktár« cég. Pécsen, Király-utca, városház-épület.

Vízvezeték-szerelők.

ROMEISZ és Mestrits Pécs, Sörház-utca.

Kefekötő ipar.

HOLECSEK Péter kefe- és ecset-készítő. Király-utca 26. sz.

Élelmezés.

COPF János sütődéje Pécsen, Kossuth Lajos-u. 18.

DONNER József lisztkereskedő Pécsen, Kossuth Lajos-utca 10.

Lakatos ipar.

MESTRITS Jenő Pécsen, Király-utca 38. Épület- és műlakatos. Specialista rácsmunkákban.

Mulatóhelyek.

AZ »OTTHON« kávéházban minden vasárnap és csütörtökön katonazene. Hétfőn, szerdán és pénteken Ifj. Kórodi Gyula, kedden és szombaton Rác Gusztó és Somogyi Zsigmond zenekara működik.

BEDŐ-kávéházban és a Secessió sörözőben naponként Rác Gusztó és Farkas Sándor zeneestéje.

ROYAL kávéházban minden kedden, szombaton és vasárnap cigányzene.

DOLLINGER András. Hétféjedelem szálloda. Minden csütörtökön és vasárnap cigányzene.

Diszkertészet.

NOWOTARSKY A. és fia kertészetében Pécsen, Munkácsy-utca 20. Izléses virágkötészet, legnemesebb gyümölcsfák, legjobb veteménymagvak.

Asztalos ipar.

DINESZ György épület- és butor-asztalos Pécsen, Kossuth Lajos-u. 11. Ugyanott butorraktár.

STEINER Gyula épület- és butorasztalos Teréz-utca 10. sz. Szolid munka. Olcsó árak.

Kárpitos és disztítő.

LEDERER M. jó hírnevű és szolid kárpitos üzletben szereshető csak be legjobban a legdivatosabb kárpitos munka.

Házhelyek.

SZÉP háztelkek Alsó malom-utca 7. sz. alatt eladó, Bővebbet Munkácsy-utca 20. sz. alatt.

és a legnagyobb cukortartalmuak. Az aszott bogycok szedése már október elsején megkezdődött és a mi már évek óta nem történt, a must a sajtolás tartama alatt erősen forr, miből jogosan következtethető, hogy az idén az 1868-kihoz hasonló minőségű termésre számíthatunk. *Somogyból* írják: A szőlő egészséges, mentes minden rothadástól, annyira, hogy ritka évben lehetett ilyen egészséges, érett szőlőt szedni eltartásra. Voltak, kik már szeptember 20—22-ke körül mustot szűrték, 29—30-ak körül pedig már általános volt a szüret, s az a tapasztalás még a rendes időnél korábban szüretelt mustoknál is, hogy a jobb évek terméseivel felér; sok a cukortartalom és a must egészséges, minden mellékizé nélkül, mert a fűrtök egészségesek voltak. Biztosnak látszik, hogy ez a termés az utolsó negyedszázad legjobb bortermelő éveire lesz hasonlítható, így p. o. Kishegyen, Jánoshegyen, Szurdon és Zákány-vidéken, Baglason s a Balatonvidéken. A zalai partmenti nagy hegyeken csak október 20-ak körül szüretelnek.

TÁVIRATOK.

— **A király itthon.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Gödöllőről jelentik, hogy a király az eddigi megállapodás szerint *folyó hó huszadikán* utazik fel Bécsbe.

A király, ki napok óta nem távozott a kastélyból, fontos államügyeket intézve el, a mai zimankós időben résztvett a nagy királyi erdőben rendezett vadászon, hercegi vendégeivel együtt. Az udvar kora reggel négyesfogatokon hajtattott az erdőhöz, honnan délután gazdag vadászcsakmánnyal tértek vissza.

Mária Valéria és Gizella főhercegnők a király utólagos kívánsága folytán nem mennek Gödöllőre.

— **Ujabb főispánok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Képviselői körökben beszéltek, hogy a tegnapi minisztertanácsban újabb főispáni kinevezések intézettek el.

— **Tolmácsi eskü a rendőrségen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A belügyminiszter az igazságügyminiszter meghallgatásával elrendelte, hogy jövőben az új bünvádi perrendtartás által megkövetelt *tolmácsi esküt a rendőrség is kiveheti.*

— **Árvaház-felavatás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Budapesten ma délelőtt nagy ünnepségek között felavatták a Nagypénteki református Társaság új Erzsébet árvaházát. Az ünnepségen a királyt *Szell Kálmán*, miniszterelnök, képviselte.

— **Khinai bankok csődje.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Sanghaiból jelentik, hogy két khinai bank az éjszakai zavargások következtében csődbe jutott. Más bankok nagy pénzzavarban vannak. *Egyik bank igazgatója öngyilkos lett.*

— **Vasutasok sztrájkja.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Déli Vasut jelenti, hogy a trieszti sztrájk miatt

a trieszti déli és államvasuti pályaudvarokon *nem továbbít* teherárut.

— **A khinai háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Libungcsang* és *Csing* hercegek jegyzékben felszólították a diplomáciai kart a béketárgyalások megkezdésére. Ama hivatalnokokat, kik a bokszerekkel összejártak, a törvény szerint elítélik és megbüntetik.

Sansziból jelentik, hogy *Tuan* herceg terrorizálta a császárnét. *Pucsun* herceg, a prezumpatív trónörökös, *Tuan* herceg fia, meghalt.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

1758. szám.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közli, hogy a pécsi kir. törvényszék, mint csődbíróság 1900. évi 1361- és 13619 számú végzésével közadós **Reif Károly és Reif Károlyné** csődtömegei (képviselve Dr. Müller János és Dr. Gellér Samu ügyvéd és tömeggondnokok által) elrendelt leltározás folytán leltározott 9029 kor. beszerzési, 3348 kor. becsértékű ingóságokra, a pécsi királyi törvényszék, mint csődbíróság 14753/900. számú végzésével az árverés elrendelvényén, annak **Pécsett Irgalmasok-u. 22. sz. a. leendő megtartására határidőül 1900. évi október hó 26. napján d. e. 9 órája** tüzetik ki, mikor a bíróság leltározott **butorok, lakásberendezés, női ruhák** s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívják mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna s ez a leltározási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírottul vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő ezen hirdeteménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Pécs, 1900. évi október hó 11. napján.

Engler Kálmán,
kir. bir. végrehajtó.

Két
TANONC
a gép-iparra felvétetik.
Alsó malom-utca 5. sz.

Kérem a címre ügyelni!

Őszi és téli női kabátok, gallérok, gyermek-felöltők, ruhakelmék, flanellek, barchetek, vásznak, chiffonok, paplanok.

Óriási raktár

szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítőkben.

Legjutányosabb árban és legnagyobb választékban szerezhetők be a

„GÓLYA“-üzletben

Király- és Kazinczy-utca sarkán.

30467.
1900.

Hirdetmény.

Pécs város gazdaságánál **1901. év január hó 1-től, 1902. év január 1-ig** szükséges

zab, tengeri és tengeridara

szállításának biztosítása iránt Pécs város gazd. tanácsstermében **1900. évi november hó 7-én délelőtt 8 órakor** zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhívják tehát pályázók, hogy 200 kor. bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb **1900. évi november hó 6-ának déli 12 órájáig** a polgármesteri hivatalnál nyújtsák be, vagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek a gazdasági tanácssteremben betekinthetők.
Pécsett, 1900. október 16.

Pécs város Tanácsa.